

12097

OS 22

Egyes füzet ára 15 kr. = 30 fillér.

MAGYAR KÖNYVTÁR.

MEZŐKÖZTI RADÓ ANTAL.

403

WILKIE COLLINS

A JÓSLAT

REGÉNY.

FORDITOTTA

MIKES LAJOS.

MINDEN FÜZET EGYENKÉNT KAPHATÓ

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(WODIANER F. ÉS FIAI) RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST.

Minden hó 1-én és 15-én új füzet jelenik meg.

Szépírodalmi ujdonságok.

- Beksics Gusztáv.** Kődös problémák. Regényes kép. 3 kor.
- Beniczkyné Bajza Lenke.** A fátyol titka. Regény. 2 kor. Diszk. 3 kor.
— Végzetes tévedés. Regény 2 kötetben 4 kor.
Diszkötésben. 6 kor.
- Gagyhy Dénes.** Ilma asszony és más elbeszélések 3 kor.
- Gerő Ödön** (Viharos). Két világban. Regény 2 kötetben 6 kor.
- Ifj. Korányi Frigyes.** Aranyfüst. Regény. Goró Lajos rajzaival 2 kor. 40 fill.
- Pekár Gyula.** A szultána árnyéka és egyéb elbeszélések 4 kor.
- Petelei István.** Az élet. Történetek, képek. Két kötet 5 kor.
- Cs.-Szabó Kálmán.** Árnyak és alakok. 3 kor.
- Valdes, Armando Palacio.** A tudós családja. Spanyol regény.... .. 2 kor. 50 fill.

- Sókai Mór.** Öreg ember nem vén ember. (332. sz.)
 — Nagyenyei két fűfa. (341—343.)
- Kabos Ede.** A csengeri kalapok és egyéb történetek. (67. sz.)
- Kazár Emil.** Elbeszélések. (206.)
- Kármán József.** Fanni hagyományai. (22. sz.)
- Kemechey Jenő.** Bodrogközi történetek. (281. sz.)
- Kenedi Géza.** Három elbeszélés. (174. sz.)
- Kielland.** Elbeszélések. (92. sz.)
- Kipling R.** Indiai történetek. (66. és 164.)
 — A Dsungel könyve. Fordította Mikes L. (149., 191. és 251. sz.)
- Kisfaludy Károly.** Válogatott vig elb. Kiadta Bánóczi J. (148.)
- Köbor Tamás.** Elbeszélések. (129.)
- Közma A.** Vig elbeszélések. (47.)
- Közdü Gyula.** Nyíri csend. (347.)
- Lavedan H.** Elbeszélések. (338.)
- Lengyel L.** Tavaszi mese. (355.)
- Loti Pierre.** Tűnő képek. Ford. Dr. Marquis Géza. (225. sz.)
- Marni J.** A kikiről nem szól a krónika. Ford. Marquis G. (286.)
- Maupassant.** Apró elbeszélések. Fordította Tóth Béla. (2. sz.)
- Meyer Konrád.** Egy fia szenvedése. Ford. Hevesi S. (57.)
- Mikszáth Kálmán.** Két elbeszélés. (81. sz.)
 — A jó palócok. (223—224. sz.)
 — Szont Péter esernyője. (241—245.)
 — A tót atyafiak. (277—278. sz.)
 — Prakovszky, a siket kovács. (304—305. sz.)
 — Az új Zrinyiász. (333—336. sz.)
 — Beszterce ostroma. (373—376.)
- Moeller.** Az aranycsináló. Ford. Szerdahelyi S. (131—132.)
- Multatuli.** Szaidsa és egyéb történetek. Ford. Gábor I. (213.)
- Murai Károly.** Mese-mese. (116.)
- Musset.** Tizian fia. Elbeszélés. Ford. Marquis G. (91. sz.)
- Német elbeszélők tára.** Ford. Alexander Erzsi. (195. sz.)
- Olasz elbeszélők tára.** I. sorozat. Ford. Radó A. (13. sz.)
 — II. sorozat. Capuana. Castelnovo. Ford. Tóth B. (99. sz.)
- Orosz elbeszélők tára.** Ford. Ambrozovics D. (118. sz.)
- Ouida.** Tonia. Ford. T. Fenyvessy Sz. (160. sz.)
 — A kis tolvaj és egyéb elbeszélések. Ford. Marosi I. (274.)
- Papp D.** Utolsó szereltem. (113. sz.)
- Patepenko.** Egy vén diák elbeszéléseiből. Ford. Ambrozovics D. (187. sz.)
- Petőfi Sándor.** Elbeszélések és hírlapi cikkek. (44. sz.)
- Poe Edgar.** Rejtélyes történetek. Ford. Tolnai V. (45. és 141.)
- Serao Matilde.** Leányok. Elbeszélés. Ford. Tóth Béla. (85.)
- Sipulusz.** Humoreszkek. (6. sz.)
 — Ujabb humoreszkek. (134. sz.)
- Spanyol elbeszélők tára.** Ford. Szalay E. (76. sz.)
- Szabóné-Nogáll Janka.** Mara és egyéb történetek. (147. sz.)
- Szalagub gróf.** A medve. Ford. Ambrozovics D. (55. sz.)
- Szikra.** Vadászat és egyéb elbeszélések. (339. sz.)
- Szomaházi I.** Légyott hármásban és egyéb történetek. (16. sz.)
 — Elhibázott élet és egyéb történetek. (296. sz.)
- Tábori R.** Különös történetek. (159. sz.)
- Tarczai György.** Dönk vitéz Rómában. (184. sz.)
- Theuriet André.** Virágos erdő. Ford. Lándor T. (266—267.)
- Thury Zoltán.** Urak és parasztok. (143. sz.)
- Tolnai Lajos.** A nagygyárosék és egyéb elbeszélések. (86. sz.)
- Tolsztoj N. Leó.** Népies elbeszélések. Ford. Szabó E. (126.)
- Turgenev.** Az ötödik kerék. Ford. Sz. Nogáll Janka. (35.)
 — Csöndes vidékiek. Fordította Szabó Endre. (295. sz.)
- Tutsek Anna.** Örvény és egyéb elbeszélések. (263. sz.)
- Verne Gyula.** Utazás a föld körül 80 nap alatt. Ford. Telekes Béla. (311—314. sz.)
- Vértesi Arnold.** Kisvárosi történetek. (40. sz.)
- Wells.** Világok harca. Ford. Mikes L. (93—94. sz.)
 — Az időgép. Ford. Mikes L. (157. sz.)
 — Dr. Moreau szigete. Fordította Mikes L. (207—208. sz.)
- Yke.** Ujjászületés. Amerikai regény. (62. sz.)
- Zangwill.** Egy matrác-sir. Ford. Gábor A. (348. sz.)
- Zöldi Márton.** Színész-históriák. (136. sz.)

megjelent

VERSES MŰVEK.

A címek mellett levő szám a gyűjtemény sorszáma. — Egy-
szám ára 30 fillér.

- Abrányi Emil.** Márcziusi dalok és egyéb költemények. (85. sz.)
- Arany János** válogatott balladái. (11—12. sz.)
- Toldi. (69—70. sz.)
- Kisebbségi költeményeiből, szemelvények. (74—75. sz.)
- Toldi estéje. Bánóczy J. bevezetésével. (87—88. sz.)
- Az első lopás. — Jókai ördöge. (101. sz.)
- Szemelvények „Toldi szerelméből. (102—105. sz.)
- Katalin. Keveháza. Szt.-László füve. (121—122. sz.)
- Buda halála. Bevezetéssel ellátta Moravcsik G. (137—139. sz.)
- Vojtina Ars poetikája. Bevezetéssel ellátta Kelemen Béla. (144. sz.)
- Balassa Bálint** vál. költeményei. Kiadja Erdélyi N. (186. sz.)
- Berzsenyi Dániel** válogatott versei. Bevezetéssel. (3. sz.)
- Csokonai Vitéz Mihály.** Dorottya. Négyessy László bevezetésével. (10. sz.)
- Coppée.** A kovácsok sztrájkja. Ford. Radó Antal. (4. sz.)
- Faludy Ferenc** versei. Bevezette Ferenczi Zoltán. (249. sz.)
- Gvadányi.** A peleskei nótárius. Kiadta Kardos A. (79. sz.)
- Gyöngyössy István.** Porából megéledett Phönix. Koltai V. (371—472. sz.)
- Heine** költeményeiből. Fordította Endrődi Sándor. (182. sz.)
- Kalevalából** (a). (A Lemminkajenen runók.) Fordította Vikár Béla. (209. sz.)
- Kisfaludy Károly** válogatott költeményei. (19. sz.)
- Kisfaludy Sándor** válogatott regéi. (125. sz.)
- Kölcsey Ferencz** válogatott versei. (95. sz.)
- Kuruczvilág** költészete (a). (42.)
- Lenau** verseiből. Ford. Feleki Sándor. (262. sz.)
- Magyar népballadák.** Morv. Győző bevezetésével. (52. sz.)
- Magyar népdalok.** Kiadta és bevezette Kovács A. (150. sz.)
- Ovidius költeményeiből.** Fordította prózában Paulovics Károly. (192. sz.)
- Petőfi.** Családi versei. Kiadta Szilnyei F. (158. sz.)
- A helység kalapácsa. János téz. Kiadja Bánóczy J. (16)
- Táj- és életképek. Kiadja: Vajda Gyula. (171. sz.)
- Élete és költészete. Kiadta Somogyi Gyula. (210. sz.)
- Az apostol. Kiadja Jakab (220. sz.)
- Elbeszélő költeményei. 2 füz. Kiadja Radó V. (230. és 240.)
- Románcok. Kiadja Lenkei Henrik. (235. sz.)
- Barátság és szerelem. Kiadta Ferenczi Z. (250. és 270. sz.)
- Haza és szabadság. 2 füz. Kiad. Radnai V. (280. és 290.)
- Egyes költeményei. 2 füz. Kiad. Balassa J. (181. és 191.)
- Radó Antal.** Két olasz költő (173. sz.)
- Rákóczi sirja és egyéb költemények. (351. sz.)
- Szabolcska Mihály.** Versei (34. sz.)
- Tennyson.** Arden Enoch. (50. sz.)
- Tinódi Sebestyén** válogatott hódolati énekei. Kiadja Perényi A. (145. sz.)
- Várdai Antal.** Legendák. (38. sz.)
- Vergilius** Aeneise. Ford. B. róti Szabó Dávid. Kiadta Radó Antal és Tóth Rezső (236—237., 293—294. és 297. 298. sz.)
- Versey Ferencz** válogatott költeményei. (166. sz.)
- Virág Benedek** válogatott költeményei. Bevezetéssel ellátta Zlinszky Aladár. (115. sz.)
- Zrinyi Miklós.** Szigeti vesztés. (8. sz.)

WILKIE COLLINS

**

A JÓSLAT

REGÉNY.

FORDITOTTA

MIKES LAJOS.

BUDAPEST,
LAMPÉL R. KÖNYVKERESKEDÉS
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság.

~~Handwritten scribbles~~

Minden jog fentartva.

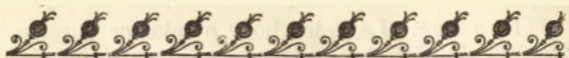
12.097/403

~~12.097/403~~

~~018811~~

1905 év 3

A JÓSLAT.

ELSŐ FEJEZET.

A kuruzsló.

A kereszténység esküdt ellenségének, a háborúnak csatlósa, a nyomor, rendkívüli sullyal nehezedt Angliára a Napoleon waterlooi bukását követő békében. Szükség gyötörte, kevesek kivételével, a társadalom minden osztályát. A nyomorgó nép megért a lázadásra azok ellen, akik parancsoltak; mert vérét és vagyonát elpazarolták olyan háborúban, amely a nép érdekeinek a legkevésbé sem vált javára.

Azok között a nyomorultak között, akik a XIX. század első pár rettenetes esztendejében a legkülönösebb fogásokhoz és fortélyosságához folyamodtak, hogy megélhessenek, volt egy Lagarde nevű francia orvos is, aki nagyon visszavonultan élt.

A doktor — mert teljes joga volt e címhez — London egyik szűk utcácskájában élt, azok egyikében, amelyek a Strand széles útját a Themse partjával kötik össze

Ez a derék Lagarde, hogy munkához jusson, mivel az éhhalál fenyegette, végső mentésül oly eljáráshoz folyamodott, amelyet az orvosok akkor ép úgy, mint manapság, kuruzslásnak tekintettek.

Hirdetéseket tett közzé a napilapokban s körülbelül a következő szavakkal fordult a társadalomnak különösen két osztályához:

„Tisztelettel meghívom először is azokat, akiket bárminemű oly betegség gyötör, amelyet a rendes orvosi kezelés meg nem gyógyíthatott — s másodsor azokat, akiket érdekel a jövő titkainak kifürkészésére irányuló vizsgálgódás.

„Lehetetlenség egy hirdetés keretén belől érthetően ismertetni azokat az eszközöket, amelyekkel a fájdalmak enyhítésére s a kétségek eloszlatására töreksem. Csak arra ajánlkozhatom, hogy eljárásom nyilvános próbának vettessék alá, anélkül, hogy egyelőre tiszteletdíjat kívánnék azoktól a hölgyektől és uraktól, akik látogatásukkal megtisztelni sziveskednek.

„Azok, akik személyes próba alapján elegendő okot fognak találni a bizalomra, a váróterem asztalára erősített pénzszekrénykébe tehetik anyagi helyzetüknek megfelelő adományukat. Azok pedig, akiket nem lesz szerencsém kielégíteni, fogadják őszinte sajnálatomat és távozzanak anélkül, hogy megjutalmaznának. Fogadok minden este hat és tíz között.”

Az 1816. év vége felé London művelt köreiből sok szó esett erről a különös hirdetésről. Az első hetekben nagyon sokan meglátogatták az orvost s általában elég jól díjazták is. A hívőknek egy kis csoportja hozzá is szegődött, s ezek csodás dolgokat meséltek arról, amit az orvos fogadóterme szentélyében beszélt és jövendölt. De a látogatók túlnyomó része csak azért érdeklődött iránta, mert a nyil-

vánosság foglalkozott vele, s ezek csodálkoztak, hogy ilyen művelt ember nem átallott kuruzslásból élni.

MÁSODIK FEJEZET.

A számok.

Hideg, havas este volt az 1817. esztendő januárjának vége felé.

Egy uri ember, aki eddig a Strandon sétálgatott, befordult dr. Lagarde utcájába s kopogott az orvos kapuján.

Egy idősebb szolgálta fölvezette az első emeleten levő váró-terembe. A falba erősített kiugró deszkácskán álló egyetlen kis lámpa fényét a ráboruló sötétzöld ernyő annyira eltompította, hogy azoknak, akik itt véletlenül találkoztak, bajos, szinte lehetetlen volt egymásra ismerniök. Az asztalra erősített ércláda, a pénzes doboz, épen hogy látható volt még. A kandalló hamvadozó tűzének pislogó fénye mellett három férfialakot vett észre az idegen, akik szótlanul, külön-külön ültek s rajta kívül egyedül voltak a váróteremben.

Amennyire az egyes tárgyakat szemügyre lehetett venni, nem volt a váróteremben semmisen, ami a vendégek figyelmét magára vonhatta volna.

Az öreg szolgálta átnyújtott az új vendégnek egy számozott jegyet és suttogva így szólt:

— Kiáltani fogják uram a számát, ha sorra kerül.

Azután eltűnt.

Néhány percig nem zavarta a mély csöndet csak egy fali óra ketyegése. Nemsokára csengetyűszó hangzott a hátsó szobából, megnyílt egy ajtó s kilépett egy úr, akivel végzett az orvos.

Ez az úr nyíltan kifejezte véleményét ebben az egy erős szóban — „Szédelgés!” S amikor távozott, nem is tett a pénzes-dobozba semmit.

A szolga kiáltotta a következő számot, a tizenötöst és most következett be az első szeme az események láncolatának, amelyeknek akkor éjszaka az orvos házában meg kellett történniök.

A három férfi, akik eddig várakoztak, egyenként fölemelkedett, megnézte a lámpa fényében számát s azután meglepetve és csalódottan újra leült.

A szolga odasietett, hogy megvizsgálja az ügyet. Kitünt, hogy a három vendég a tizenötös, tizenhatos és tizenhetes szám helyett a tizenhatost, tizenhetest és tizennyolcast kapta. A szolga az utóljára érkezett idegenhez fordulva, így szólt:

— Tévedtem uram? Önnek adtam a tizenötös számot, a tizennyolcas helyett?

Az idegen megmutatta számát.

Tévedés csakugyan történt, de nem az, amelyre a szolga gondolt.

Kitünt, hogy az utolsó vendég azt a számot kapta, amely az imént elégedetlenül távozott idegené volt, — a tizennégyes számot!

A tizenötös számot csak másnap reggel találták meg. A padlóra esett s a szoba egyik sarkában hevert. A szolga, első gondolatának engedve, kisietett a folyosóra s a tizennégyes szám első birtokosa után kiáltott, kérve, hogy térjen vissza s magyarázza meg a dolgot. Ennek véletlenül a háztulajdonosnő, egy csinos fiatal asszony nyitott kaput s az idegen szerencsére megállt egy kicsit beszélgetni vele. A háztulajdonosnő biztatására csakugyan rászánta magát arra, hogy újra fölmenjen a lépcsőn. Mikor belépett a yáróterembe, egy jellemző kérdéssel fordult az összes látogatókhoz.

— Nos? ujjabb szédelgés? kérdezte az idegen, aki szívesen beszélgetett szép asszonyokkal.

A szolga végkép belezavarodott tévedésébe s mentegetőzni igyekezett.

— Bocsássanak meg uraim, szólt. Félek, hogy a kiosztandó számokat összekevertem a visszakapott számokkal. Azt hiszem, legjobb lesz, ha tanácsot kérek gazdámtól.

A vendégek, amint magukra maradtak, elkezdtek tréfálkozni azon a sajátságos helyzeten, amelybe jutottak. A tizennégyes szám első birtokosa leírta a maga erős modorában az orvosnál tett tapasztalatát.

— Arra kértem a fickót, hogy jövendöljön. Erre mindenekelőtt elaludt s azután kijelentette, hogy nem tud semmit sem mondani. Megkérdeztem, miért? Nem tudom, volt a válasz. *Én* tudom, szóltam erre, — mert szédelgés az egész! Fogadok önökkel uraim, bármibe, hogy önök is szédelgésnek fogják tartani.

Mielőtt fogadhattak volna, újra megnyílt a hátsó szoba ajtaja s megjelent az ajtóban egy másik férfi magas, sovány, fekete alakja, amely sötétben vált ki a háttérben lévő szoba fényéből. Így szólt a vendégekhez:

— Uraim, elnézésüket kérem. A véletlenség — valószínűleg nem egyeb — annak, aki legutoljára érkezett, oly számot juttatott, amely volt már valakié, aki eredménytelenül fordult hozzám. Ennek a véletlennek jelentősége lehet, amelyet most még egyikünk sem láthat előre. Ha önök hárman, akik szívesek voltak eddig is várni, a tizennégyes szám mostani birtokosának megengedik, hogy soron kívül beszélhessen velem — s ha ön, aki elégedetlenül távozott tőlem, lesz szíves még egy kissé itt időzni, — akkor könnyen történhetik olyasmi, ami igazolni fogja a

kényelmüknek hozott csekély áldozatot. Vagy ha még tíz percre kérem türelmüket, sokat kívánok?

A legrégebben várakozó három vendég tanácskozott egy ideig s mivel, úgy látszik, nem volt fontosabb tennivalójuk, végül elhatározták, hogy az orvos javaslatát elfogadják. Az pedig, aki szédelgésnek tartott mindent, a legnagyobb hidegvérrel kivett a zsebéből egy aranyat, feldobta a levegőbe, tenyerébe felfogta s az ernyős saroklámpa elé ment.

— Ha fej, maradok, szólt; ha írás, megyek.

Kitárta kezét s a pénzre nézett.

— Fej! Nagyon jó! Doktor, folytassa hókuszpókuszait, — itt maradok.

— Ön hisz a véletlenben, szólt az orvos, miközben nyugodtan rátekintett. Az életből merített tapasztalataim engem nem erre tanítottak.

Elhallgatott, hogy időt engedjen a tizennégyes szám mostani gazdájának arra, hogy a hátsó szobába lépjen, — azután követte őt és bezárta az ajtot.

HARMADIK FEJEZET.

A tanácskozás.

A fogadó-terem jobban meg volt világítva, mint a váró-terem s ez volt a két helyiség között az egyetlen különbség. Nyoma sem volt sem az egyikben, sem a másikban annak a kísérletnek, hogy a vendég képzelő erejét bármi befolyásolja. A butorokon, a londoni hotel garni-k rendes butorzatán, a legkevésbé sem látszott meg az a törekvés, mintha a tulajdonos bármily csekély változtatással javítani akart volna rajtuk.

A jobb világításban szemlélve, dr. Lagarde olyan embernek tetszett, akinek legutoljára jutna eszébe az,

hogy a csalás megkísérléseig alacsonyodjék. Szeme álmódzó szem volt, külseje korán megvénült tudósra vallott, aki megszokta azt, hogy az álmra szánt időt is könyveinek szentelje. Egyszóval olyan embernek látszott, akit mások könnyen megcsalhatnak, aki azonban képtelen arra, hogy másokat tudatosan megcsaljon.

Mialatt keze egy mozdulatával leülésre készítette vendégét, ő maga is leült a közbül eső kis asztal túlsó oldalán, szembe vendégével. Azután arcát elfödve kezével, várt egy pillanatig mintha össze akarná szedni gondolatait, s végre megszólalt.

— Orvosi tanácsért jött hozzám? kérdezte, vagy pedig azt óhajtja, hogy vessek egy pillantást a jövőjét födő homályba?

E kérdésre amaz röviden és pontosan válaszolt.

— Nincs szükségem arra, hogy egészségemre vonatkozólag kérjem tanácsát. Azért jöttem, hogy meghalljam, mit mondhat nekem a jövőmről.

— Megpróbálhatom, szólt az orvos, de azt nem ígérhetem meg, hogy sikerül.

— Áll az alku, felelt az idegen. Én nem tartozom sem a hívőkhöz, sem a kételkedőkhöz. Ha megengedi, hogy őszintén beszéljek, akkor bevallom, hogy szigorúan meg akarom önt figyelni, hogy aztán magam ítélfhessek.

Dr. Lagarde szomorúan mosolygott.

— Azt hallotta rólam, hogy kuruzsló vagyok, aki értem a módját henye emberek szórakoztatásának, szólt az orvos. Nem panaszkodom miatta; mostani helyzetem, úgy saját magam, mint indító okaim helytelen megítélését vonja maga után. De annyit mondhatok, hogy tulajdonképen egy nagy tudományba vett hitem őszinte hirdetésének az áldozata vagyok. Igen! ismétlem, nagy ez a tudomány. Bátran mond-

hatom, hogy a mai nemzedéknek új ez a tudomány, noha ismerték és űzték már akkor is, mikor a piramisokat építették. De a világ szakadatlanul halad s az az igazság, amelyet én szerencsétlenségemre most védelmezek, mikor meg nem ért meg rá az idő, minden bizonnyal érvényesülni fog. Belenyugodtam már a várakozásba. Ez ügyben való őszinteségemnek orvosi jövedelmem vallotta a kárát. Betegeim nem bízhatnak bennem s az orvosok óvakodnak velem tanácskozni. Éhen halhatnék, ha nem kellene másra, csak magamra gondolnom. Csakhogy tekintettel kell lennem még valakire, aki nagyon a szívemhez nőtt; és kénytelen vagyok, szó szerint véve, vagy koldulni az utcán, vagy tenni azt, amit most teszek.

Egy pillanatra elhallgatott s hátratekintett a szoba egyik sarkába.

— Anyám, szólt gyöngéden, készen vagy?

Mély gyászba öltözött idősebb hölgy emelkedett föl a sarokban. Ez ideig teljesen elfödte őt fia székének magas háttámasza.

Eltekintve attól a finom, fekete csipkedísztől, amely egyszerű, de mégis festői ékesség volt ősz hajfürtein, nem volt öltözetén semmi szembeöltő.

Az orvos vendége fölállt és meghajolt. Az őszhajú hölgy komolyan viszonzta az üdvözlést s néhány lépést tett előre, úgy hogy szembekerült fiával.

— Szabad kérdezni, mit szándékozik tenni az ön édes anyja? szólt az idegen.

— Hogy önnek szolgálatára lehessek, felelt dr. Lagarde, delejes álomba kell merülnöm. Az, akinek legnagyobb hatalma van fölöttem, édes anyám, s ő fog ma elaltatni.

Ujra anyjához fordult:

— Ha úgy tetszik, szólt.

A hölgy az orvos fölé hajolt; megfogta mind-

két kezét s merően a szeme közé nézett. Egyetlen szócskát sem váltottak s egyéb sem történt. Az orvos egy-két pillanatig a szék hátsó támláján pihentette fejét s csakhamar lezárultak szeme pillái.

— Alszol? kérdezte Lagardené asszony.

— Alszom, felelt az orvos.

Lagardené asszony gyöngéden a szék karjaira fektette az orvos két kezét s azután odafordult a vendéghez.

— Várjon néhány percig, szólt, hogy az álom erősebben éreztethesse hatását. Azután fogja meg az egyik kezét és kérdezzen tőle bármit, amit óhajt.

— Hall ő most bennünket, asszonyom?

— Elsüthetne most uram egy pisztolyt is a füle mellett és nem hallaná. Legfőlebb a levegő rezgése nyugtalanítaná. Ez volna minden. Amíg egyikünk hozzá nem ér s ily módon létre nem hoz idegrendszerünk között valami titkos kölcsönhatást, addig olyanpíra elvesztette jelenlétünk minden érzetét, mintha halott volna.

— Arról beszél, asszonyom, amit állati delejeségnek szoktak nevezni?

— Arról, uram.

— S kegyed természetesen hisz benne?

— Fiam hite, uram, az én hitem is, e kérdésben ép úgy, mint minden egyébben. Hallottam, mit mondott önnek. Érettem, szegény asszonyért szerzi ezt a keserves kenyeret. Én beteges asszony vagyok s bármennyire tiltakozom is ellene, fiam minden áron azon igyekszik, hogy nekem nemcsak kényelmes, de szinte fényűző életet biztosítson. Bármennyit szenvedek is, megvan érte a kárpótlásom s hálát adhatok az Istennek, hogy részeltetett abban a legnagyobb szerencsében, amelynek egy asszony örvendhet, abban, hogy derék, jó fiam van.

Gyöngéden mosolygott, mialatt az alvóra tekintett.

— Huzza hozzá közelebb a székét, kezdte újra és fogja meg az egyik kezét. Bátran beszélhet s kérdezhet tőle, amit akar; abból, ami e szobában történik, semmitem sem kerül ki innen.

Így szólva, visszatért helyére a sarokba, fia széke mögé.

Az idegen megfogta dr. Lagarde kezét. Amint a két kéz érintkezett, az idegen gyöngé csiklandást érzett a tenyerében; olyanféle érzés volt ez, amely sajátos módon diákkorára emlékeztette, mikor villamos gépével kísérletezett.

— Jövömmre vonatkozólag szeretném önt megkérdezni, kezdte az idegen. Hogy kezdjem el?

Az orvos megszólalt s eleinte oly monoton volt a hangja, mint az olyan emberé, aki álmában beszél.

— Mondja meg őszintén, mi indítja önt kérdésére, mielőtt kérdezni kezdene, felelt az orvos. A jövő iránt való érdeklődése egy hölgyben összpontosul. Azt óhajtja csak tudni, vajjon valamikor öné lesz-e e nő — s ezzel ismét véget ér minden érdeklődése saját jövője iránt?

Ez nyilvánvaló bizonyága volt az alvó ama képességének, hogy rokonérzés folytán bele tud pillantani másnak a lelkébe s ki tudja találni más legtitkosabb gondolatait. De ez a bizonyosság, ahelyett, hogy meggyőzte volna az idegent, gyanút ébresztett benne.

— Alkalma van, szólt, előttem érthetetlen módon tudakozódnia rólam.

Az orvos mosolygott, mintha ez a gondolat mulattatná. Lagarde-né asszony pedig fölállt s félbeszakította az idegen szavait.

— Száz meg száz idegen jön hozzánk, szólt nyugodtan, hogy fiamat megkérdezze. Ha azt hiszi, hogy mi tudhatjuk, kik ezek az idegenek s hogy módunkban van magánéletük felől tájékozódni, akkor sokkal hihetlenebb dolgot tételez föl, mint a delejes álom eshetőségét.

Ez nyilvánvalóan oly igaz megjegyzés volt, amelyet nem lehetett megcáfolni.

Az idegen bocsánatot kért.

— Érteni szeretném a dolgot, tette hozzá. Teljesen rendkívüli dolog ez. Hogy' vehetem rá dr. Lagarde-ot arra, hogy felvilágosítást adjon?

— Ő csak azt mondhatja el önnek, amit lát, felelt Lagarde-né asszony. Kérdezze meg tőle s világos választ fog kapni. Kérdezze tőle ezt: „Látja a hölgyet?”

Az idegen ismételte a kérdést, mire tüstént a következő feleletet kapta:

— Két alakot látok, akik egymás mellett állnak. Az egyik az ön alakja. A másik egy hölgy; de ennek alakja elmosódó. Csak annyit vehetek észre, hogy nagyobb, mint a nők rendesen, s világoskék ruhája van.

Az utolsó pár szó hallatára az idegen hirtelen felugrott.

— A kedvenc színe! kiáltott s közben elfelejtette, hogy az orvos csak addig láthatott a lelkébe, míg a kezét fogta.

— Úgy van, tette hozzá nyugodtan az alvó, a kedvenc színe, amint tudja. Egyre jobban eltűnik, mialatt nézem, folytatta. Most egészen eltűnt. Már csak önt látom, de egészen más helyzetben. A kezében pisztollyal. Önnel szemben áll egy másik férfi, szintén pisztollyal a kezében. Talán ellenségek? Azért találkoztak, hogy párbajozzanak? Talán a hölgy miatt? Erőlködöm, de nem látom őt sehol.

— Leírhatja a férfit?

— Még nem. Eddig csak árnya egy férfi alakjának.

Ujra szünet támadt. Az alvó arcán nyugtalan-ság volt észrevehető. Egyszerre csak a váróterem felé intett szabadon levő kezével.

— Hivassa be a kint ülő vendégeket, szólta. Jöjjenek be valamennyien. Fogják meg egymás után a kezemet, — ön pedig maradjon úgy, ahogy van s fogja a másik kezemet. Ne eressze el egy pillanatra sem. Anyám majd csönget.

Lagardené asszony megérintett egy csengőt az asztalon. A szolga meghallgatta az utasítást s rögtön visszavonult.

Csakhamar újra megjelent a fogadóteremben, de csak egy vendéggel, aki megállt mögötte az ajtóban.

NEGYEDIK FEJEZET.

A győztes.

— A másik három úr eltávozott, nagyságos asszony, magyarázta a szolga, Lagardenéhez fordulva. Megunták a várakozást. Ez az úr mélyen aludt s félek, haragszik is rám, mert bátorkodtam őt fölkelteni.

— Úgy látom, hogy ebben a házban tiltva van a rendes alvás.

Ezzel a megjegyzéssel lépett be az új vendég a szobába, s kitünt, hogy nem más volt, mint a tizen-nyégyes szám első birtokosa.

A lámpa fényében látszott csak, hogy szép, magas, javakorabeli férfi, viruló külsejű, szőke hajú, ragyogó kék szemű. Amint észrevette Lagarde-né

asszonyt, hirtelen abbahagyta gúnyolódását, önkénytelenül jelét adva művelt modorának.

— Bocsássanak meg, szolt, nagyon sok hibám van s egyik legrosszabb szokásom az, hogy rossz élceket faragok. Jól mondta a szolgál, asszonyom, hogy a kegyed kivánságára van szerencsém itt megjeleni?

Lagardené asszony röviden elmagyarázta, mi történt. A viruló külsejű férfiú, aki magában még mindig szédelgésnek tartott mindent, örült, hogy szolgálatukra lehet.

— Gratulálok uram, szolt jókedvűen, mikor elhaladt az előtt a látogató előtt, aki az ő számát kapta. Úgy látszik, az ön kezében szerencsésebb szám a tízennégyes, mint az enyémben volt.

Mialatt beszélt, megfogta dr. Lagarde szabadon levő kezét.

Abban a pillanatban, mikor a két kéz érintkezett, az alvó felugrott. Hangja erősebb lett s arca ki-pirosodott.

— Ön az a férfi! kiáltott. Most tisztán látom önt.

— Mit csinálok most?

— Szemben áll azzal az urral, aki a másik kezemet fogja, s aki, amint már mondtam, azért találkozott önnel, hogy párbajozzanak.

A hitetlenkedő ravasz pillantást vetett társára.

— Tekintettel arra, uram, szolt, hogy teljességgel nem ismerjük egymást, mit gondol, nem volna jobb, ha az orvos bemutatna bennünket egymásnak, mielőtt tovább megy? Már annyira vagyunk, hogy párbajozunk egymással, de talán mégis csak meg kellene ismerkednünk, mielőtt fegyverünk elsül.

Dr. Lagardehoz fordult.

— Drámai helyzetek csak a színházban szórakoztatnak, folytatta. Engedje meg, hogy egészen kö-

zönséges próbára tegyem. Szeretném, ha bemutatna ennek az urnak. Ő megmondta önnek a nevét?

— Nem.

— Természetesen ön azért tudja, anélkül, hogy megmondták volna önnek?

— Minden bizonnyal. Csak egy pillantást kell vetnem az önök lelkébe, mialatt a jelen állapotban vagyok s önök a kezemet fogják, hogy ép úgy tudjam az önök nevét, mint önök maguk.

— Mutasson be tehát egymásnak! felelt a tréfás úr. S mondja meg először az én nevemet.

— Linwood Percy úr, felelt az orvos, van szerencsém bemutatni önnek Bervir tüzérkapitány urat.

Mind a két úr egyszerre eleresztette dr. Lagarde kezét s merően egymásra bámultak.

— Természetesen valahogy megtudta nevünket! szólt Linwood Percy, ilyképpen teljes meglepődésére megmagyarázva a titkot.

Bervir kapitány nem felejtette el, mit mondott neki Lagardené asszony az imént, mikor ő is valami csalafintaságot gyanított. Most elismételte, noha teljesen eredménytelenül, Linwood előtt. Majd hozzátette még:

— Ha ön talán nem is érzi úgy e következtetés meggyőző erejét, mint én érzem, mégis remélem, pusztán szivességből irántam, nem lesz kifogása az ellen, hogy még egyszer megfogjuk mind a ketten az orvos kezét s halljuk, mit tud még egyebet mondani nekünk alvás közben.

— Nagyon szívesen! — felelte Linwood jókedvűen. Barátunk kezd mulattatni; magam ép oly kíváncsian várom, mint ön, mit fog még látni.

Bervir kapitány kérdezni kezdte az orvost.

— Párbajra készülődve látott bennünket. — Megmondhatná a párbaj eredményét?

— Egyebet nem mondhatok, mint amit már elmondtam. A küzdők alakjai eltűntek úgy, mint azok az alakok, akiket előbb láttam. Amit most látok, kigyózó, kavicsos kerti ösvényhez hasonlít. Egy férfi és egy nő közeledik felém. A férfi megáll, gyűrűt von a nő ujjára és megcsókolja őt.

Bervir kapitány kinyitotta a száját. Mintha tovább akarna kérdezősködni, — elsápadt — és nem szólt egy szót sem. Linwood folytatta a kérdezősködést.

— Ki a szerencsés férfi? szólt.

— Ön, volt a gyors válasz.

— Ki a nő? kiáltott Bervir kapitány, mielőtt Linwood szólhatott volna.

— Ugyanaz, akit előbb láttam, ugyanabban a világoskék ruhában.

Bervir kapitány minden áron pontosabb leírást szeretett volna.

— Bizonyára észrevehet valamit személyes megjelenéséből is? szólt.

— Látom hosszú, sötétbarna haját, mely vállára hull. Látom kedves, sötétbarna szemét. Ingerlékeny, ideges nőnek látszik s még nagyon fiatal. Egyebet nem láthatok.

— Nézzen még egyszer a férfira, aki a gyűrűt ujjára huzza, szólt a kapitány. Bizonyos benne, hogy Linwood Percy arcát látja?

— Egészen bizonyos vagyok benne.

Bervir kapitány felállt.

— Köszönöm, asszonyom, szólt az orvos anyjához fordulva. Eleget hallottam.

Az ajtóhoz sietett. Linwood Percy eleresztette dr. Lagarde kezét s tágra nyitott szemmel bámult a távozó kapitányra.

— Talán csak nem hiszi el a dolgot? szólt.

— Csak annyit mondok, hogy eleget hallottam, felelt Bervir kapitány.

Linwoodnak észre kellett vennie, hogy ha újabb kísérletet tenne az ügy könnyed tárgyalására, ennek kellemetlen következményei lehetnének.

— Bajos dolog komolyan beszélni az efféle képzelgésekről, kezdte újra nyugodtan. De fölteszem mégis, hogy megemlíthetek egy pusztá tényt, anélkül, hogy sértő szándékom volna, vagy sértést követnék el. Határozottan kijelenthetem, hogy a hölgy leírása egyetlen részletében sem illik semmiféle nőismérsőmre.

Bervir kapitány az ajtó felé fordult. Látszott, hogy türelme fogytán van. De Linwood rendületlen nyugalma, amelynek hatását Lagardené asszony jelenléte is erősítette, újra eszébe hozta a kapitánynak az udvariasság parancsait. Elnyelte az ajkán lebegő vigyázatlan szavakat s csak ennyit mondott:

— Ön, uram, szert tehet még új ismeretségekre is; ön előtt áll még a jövő.

S ezzel távozott. Linwood Percy várt egy pillanattig, miközben elgondolkozott a kapitány viselkedésén.

Vajjon az a leírás, amelyet dr. Lagarde adott a hölgyről, esetleg ráillett-e Bervir kapitány valamilyik hölgyismerősére?

Talán véletlenül szerelmes volt ebbe a hölgybe? S az orvos akaratlanul arra emlékeztette őt, hogy szerelmét a hölgy nem viszonozza? Ha mindennek a valószínűségét el is lehetett fogadni, vajjon csakugyan lehetséges volt-e, hogy a kapitány hitt e jövődölésekben, amelyekről a hipnotikus álom csodás hatása következtében szerzett tudomást? Vajjon megeshetett-e ez oly embernél, aki esze teljes birtokában van?

A kapitány viselkedése egyszerűen érthetetlen volt.

Mialatt Linwood Percy mind e kérdéseket meghányta-vetette, elhatározta, hogy újra leül az orvos mellé.

— Annyi bizonyos, gondolta magában, hogy minden áron keresztül akarok látni a szitán, mielőtt innen távozom.

Megragadta újra dr. Lagarde kezét.

— Nos! Mit vett észre később? kérdezte.

Úgy látszott, hogy az alvó csak nagy üggyelbajjal tudott e kérdésre válaszolni.

— Ujra látom, de csak homályosan, a férfit és a nőt, szólt.

— Én vagyok még mindig a férfi? kérdezte Linwood.

— Nem ön. Most a kapitányt látom. Mond valamit a hölgynek s ez izgatott lesz miatta. Látszólag arra igyekezik őt rábírní, hogy távozzék vele együtt. A nő határozatlan. A férfi súg valamit neki. A nő enged. Együtt távoznak. Homályba vesznek. Erőltetem szemeimet, de nem láthatok semmi egyebet.

— Várjunk talán egy pár pillanatig, javasolta Linwood s azután tegyünk újra kísérletet?

Dr. Lagarde sóhajtott s visszadőlt székébe.

— A fejem nehéz, — szólt — életerőm ellankadt. A homály meghiusítja minden fáradozásomat. Elég sokáig bajlódtam önért. Eressze el a kezemet s hagyjon pihenni.

Lagardené asszony, amint e szavakat hallotta, fia székéhez közeledett.

— Hiábavaló fáradság volna, uram, ma este tovább kérdezősködni, szólt Linwoodhoz. Fiam egész nap gyöngé és ideges volt s a megerőltetés kimerítette. Bocsásson meg, ha arra kérem, vonuljon félre

egy pillanatig, hogy megadhassam neki a szükséges nyugalmat.

Rátette gyöngéden jobb kezét az orvos fejére s körülbelül egy perczig ott pihentette.

— Nyugodt vagy most? kérdezte.

— Nyugodt vagyok, felelt az orvos bágyadt, álmos hangon.

Lagarde-né asszony újra Linwoodhoz fordult.

— Ha nincs még egészen megelégedve, uram, — szolt — akkor fiam holnap este újra szolgálatára lehet.

— Köszönöm, asszonyom; csak egy kérdésem van még, amelyre kegyed minden bizonynyal megfelelhet. Ha fia fölébred, fog arra emlékezni, amit Bervir kapitánynak és nekem mondott?

— Fiam ép oly keveset tud arról, amit álmában látott és mondott, mintha a világ másik végén lett volna.

Linwood ezt a túlzott állítást teljesen el nem rejthető megütközéssel hallotta.

— Nagyon köszönöm, asszonyom, szolt; jó éjt kívánok!

Mikor visszatért a váróterembe, észrevette az asztalra erősített pénzes-szekrénykét.

Úgy látszik, ezek az emberek nagyon szegények, gondolta magában s én valóban hálás lehetek irántok a mai szórakoztató estéért. De különben is megengedhetem magamnak, hogy bőkezű legyek, mert bizonyára soha többé nem térek vissza ide.

Egy ötfontos bankjegyet csúsztatott a szekrénykébe s azután távozott a házból.

Mialatt Linwood klubjába ment, a kapitány szavaira és viselkedésére való visszaemlékezés egy kissé megzavarta rendes lelki nyugalmát. Bervir aka-

ratlanul is érdeklődést keltett maga iránt a fiatal emberben.

Első gondolata az volt, hogy ír Bervirnek s megemlíti, mi történt a dr. Lagarde-dal való tanácskozás további folyamán. De mikor jobban meggondolta a dolgot, kételkedni kezdett, vajjon csakugyan szívesen fogadná-e a kapitány az ilyen értesítést egy idegen részéről.

— Végre is, gondolta Linwood, oly ostobaság az egész dolog, hogy nem érdemes arra, hogy komolyan vegyem. Nem valószínű, hogy ez életben valaha találkozom még a kapitánnyal, vagy hogy valamelyikünk valamikor még egyszer fölkeresi az orvost. Így hát az úgy véget ért.

Soha életében nem volt nagyobb tévedésnek a rabja. Az ügy vége még nagyon is távol volt.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A bálterem.

Mialatt a dr. Lagardenál tett látogatásra élénken emlékeztek még az érdekeltek, a véletlen, vagy a jó-ságos végzet, elvetvén a jövő aratás magvát, eszközül egy nyugalmazott katonatisztet, Mulvany őrnagyot szemelte ki.

Az őrnagy alacsony, fűrge ember volt, aki macskul ragaszkodott az ifjúság látszatához és minden áron titkolni igyekezett ötven esztendejét. Mivel agglégény volt s mindenkor kész arra, hogy kellemessé tegye magát, a női társaságban általában kedvelték. A bálteremben mindig szívesen fogadott járuléka volt a társaságnak.

A német keringőt akkoriban körülbelül három esztendő óta ismerték Angliában s a megbotránkozás, amelyet a tánc ellen azok hangoztattak, akik leplezett

illetlenségek fölfedezésében keresték erősségüket, bizonyos körökben még mindig érezte hatását. Ritka volt az a férfi, aki tudott keringőt táncolni. Az őrnagy sikeresen küzdött a nehézségekkel, hogy ezt a táncot élemedett kora dacára megtanulja, s a fiatal hölgyek dúsan jutalmazták iparkodását; vagyis jobban mondva, elfogadták készpénznek az ifjúság látszatát, amellyel az őrnagy tetszelgett, noha az ötven év községe meglehetősen érezhető volt.

Mivel Mulvany őrnagy mindenkit ismert s mivel mindenütt szívesen fogadták, mivel ügyes whistjátékos is volt s kimeríthetetlen találékonysággal értett pompás lakomák rendezéséhez: tagja volt természetesen az akkori idők minden jobb fajta társaskörének. Linwood Percy rendesen a biliárdszobában vagy az asztalnál találkozott az őrnaggyal, aki szerette a nyugodt, jó kedvű, csinos fiatal embert.

— Én rólam lekopott már az ifjúság üdesége, mondogatta az őrnagy megható lemondással, s úgy érzem, mintha Linwood Percyben új életre kelnék. Természetes tehát, hogy tetszik nekem.

Körülbelül három héttel a dr. Lagarde-nál töltött emlékezetes este után találkozott a két jó barát egyik klub épületének lépcsőházában.

— Van valami terve ma estére? kérdezte az őrnagy.

— Semmi különös, szólt Linwood, ha csak színházba nem megyek.

— A színház nem szalad el, fiatal barátom. A régi ezredem bált rendez ma este Woolwichban. Van még egy fölösleges belépőjegyem s több szép lányt ismerek, akik ott lesznek. Van köztük több keringő-táncos is, Percy! Minden órának leszakaszd virágát! Jöjjön velem.

A meghívást ép oly szívesen fogadták, amint

kinálták. Az őrnagy előteremtett egy kocsit és Linwood fizette az utat. Az elsők között érkeztek a bálterembe, s a legelső, akivel találkoztak, Bervir kapitány volt, aki az ajtó közelében állt várakozva.

Linwood meghajolt, de kissé kellemetlenül érezte magát.

— Nem tudom, szolt nevetve, vajjon csakugyan megismerkedtünk-e már egymással?

— Még nem ismerik egymást! kiáltott Mulvany őrnagy. Mindjárt segíték a dolgon. Kedves barátom, Linwood Percy! Kedves barátom, Bervir Artur! Ismerkedjenek össze s tanulják becsülni egymást.

Bervir kapitány hideg üdvözlettel fogadta a bemutatást, de Linwood, jólelkűen engedve a pillanat hatásának, célzást tett arra, ami dr. Lagarde fogadótermében történt.

— Mikor minap távozott a doktortól, szolt, elmulasztott valamit, amit hallania kellett volna. Folytattuk az ülést s ön újra megjelent a dráma szereplői között, még pedig egy új szerepben...

— Bocsásson meg, hogy félbeszakítom, szolt Bervir kapitány. Tagja vagyok a rendező-bizottságnak s egyet-mást el kell még intézennem. Most már valóban dolgom után kell látnom.

Visszavonult, anélkül, hogy feleletre várt volna. Linwood ámulva tekintett Mulvanyra.

— Különös, szolt. Én vonzódok önkénytelenül is Bervir kapitányhoz; ő ellenben úgy látszik, annyira idegenkedik tőlem, hogy szinte megfélekedzik a legmindennapibb udvariasság követelményeiről. Hogy értsem ezt?

— Megmagyarázom, szolt az őrnagy bizalmasan. Bervir Artur örülten szerelmes — örülten, ez az egyedül helyes szó — egy Bowmore nevű kisaszszonyba. De a fiatal hölgy — köztünk maradjon —

nem igen viszonozza ezt az érzelmet. Édes kis lány; gyakran ringattam térdemen, mikor még gyermek volt. Atyja és anyja régi jó barátaim. Ma este itt lesz a bálon. Ez az oka tulajdonképpen annak, hogy Bervir Artur épen most itt hagyta önt. Látja — ott vár, hogy legelőször beszéljen vele. Ha tőle függne, nem engedne a szegény leány közelébe egész este más férfit; a szó szoros értelmében üldözi. Majd bemutatom önt Bowmore kisasszonynak s meg fogja látni, hogy ránk mered a kapitány, mert hölgyéhez közeledni merünk. Nagy kár érte! A lány soh'se megy hozzá feleségül. Bervir Artur olyan ember, hogy ezer között is párját ritkítja; de e szenvedélye következtében, amelynek egyre jobban rabja, csakhamar igazi medve lesz belőle. Mire gondol? Mintha rám se figyelne.

Ez az utolsó megjegyzés teljesen jogosult volt. Mulvany őrnagy, mialatt a kapitány szerelmi történetét elmesélte, visszaidézte fiatal barátja emlékezetébe újra azt a kékruhás hölgyet, aki dr. Lagarde látomásában szerepelt.

— Mondja csak, kérem, kérdezte Linwood, hogy néz ki Bowmore kisasszony? Van személyes megjelenésében valami feltűnő? Van okom erre a kérdésre.

Még beszélt, mikor egyszerre az ámulat és meglepetés halk moraja hangzott a gyorsan telő bálteremben a vendégek között. Az őrnagy egyik kezét Linwood vállára tette s a masikkal az ajtó felé mutatott.

— Hogy néz ki Bowmore kisasszony? ismételte Linwood kérdését. Itt van ő maga válaszul!

Linwood a terem alsó vége felé fordult.

Egy fiatal hölgy lépett a terembe; egyszínű selyembe volt öltözve s ez a szín — világoskék volt! Nem volt rajta egyéb dísz, csak egy fehér rózsa

a keblén. Öltözetének tökéletes egyszerűsége, valamint magas, hajlékony, parancsoló termete egyaránt azonnal a bálterem királynőjévé avatták. A fiatal Linwoodnak, mialatt az előzékeny őrnagy vezetésével a tömegben keresztül feléje közeledett, módjában volt haját, arcát és szemei színét jól szemügyre venni. Minden tekintetben megtestesült mása volt annak a hölgynek, akit dr. Lagarde leirt.

Miközben Linwoodot lekötötte e különös észrevétel, Mulvany őrnagy oly közel jutott a fiatal hölgyhöz és anyjához, akik Bervir kapitánnyal beszélgettek, hogy megszólíthatta őket.

— Kedves Bowmore-né asszonyom, milyen pompás színben van! Drága Charlotte kisasszony, már is mekkora föltünést keltett! Ruhája pompás egyszerűsége, ha szabad így szólnom, igazán — igazán — mit is akartam mondani? A gondolatok valósággal megrohannak, egyszerűen nem lelek szót ámulatomra.

Bowmore kisasszony az őrnagyról Linwood Percyre vetve tekintetét, félénk érdeklődéssel pihentette gyönyörű barna szemét a fiatal emberen, amit a kapitány féltékeny figyelme azonnal észrevett.

— Felállnak a tánchoz, — szólt a kapitány — türelmetlenül előrenyomulva, hogy táncosnője figyelmét lekösse. Ha nem foglaljuk el helyünket, későn érkezünk.

— Állj! állj! kiáltott az őrnagy. Mindent a maga idején, s most itt az ideje, hogy kedves barátomat, Linwood Percy urat bemutassam. Vele ugyanaz történt, ami velem, Charlotte kisasszony, — ő rá is nagy hatást tett a kegyed remek egyszerűsége s ő sem talál szavakat ámulata kifejezésére.

Amint a bemutatással ennyire jutott, véletlenül

a haragjában elvörösödött kapitányra pillantott és azonnal célzást tett örült szenvedélyére.

— Mondom önnek, Bervir, hogy mi itt valamennyien jólelkű emberek vagyunk. Mi ütött az ön szemöldökébe? Olyan, mintha homlokát ráncolná s ez nem illik önnek. Hivjon hamar egy ügyes pincért és töröltesse le gyorsan a homlokát!

— Szabad kérnem, Bowmore kisasszony, szabad még a következő táncra? szólt Linwood abban a pillanatban, amikor az őrnagy szóhoz juttatta.

— Bowmore kisasszony *nekem* ígérkezett a következő táncra, szólt dühösen a kapitány, mielőtt a fiatal hölgy felelhetett volna.

— Hát akkor a harmadik táncra? — kérdezte Linwood állhatatosan, a maga szeretetreméltó mosolyával.

— Szívesen, Linwood úr, szólt Bowmore kisasszony.

Nem lett volna igazi nő, ha zokon nem vette volna, hogy Bervir nyiltan elárulta féltékenységét; mert a dolog úgy tűnt fel, mintha a kapitánynak valami joga volna hozzá, holott erre legkevésbé sem volt oka. A fiatal hölgy, mikor táncosa elvezette, egy pillantást vetett Linwoodra, amelynél keményebb büntetéssel nem sujthatta volna a szenvedélyesen lángoló kapitányt. A harmadik tánc a táncrend szerint keringő volt. A kapitány féltékenyen, bizalmatlankodva Linwoodban, félrevonta a karmestert s rendezői tekintélyét arra használta föl, hogy keringő helyett más táncot játsszon. De mihelyt hátat fordított a zenekarnak, az ezredes felesége, aki hallotta az utasítást, szintén odament a karmesterhez s követelte, hogy az eredeti táncrendhez ragaszkodjanak.

— Hivatkozzék az ezredes parancsára, szólt a hölgy, ha Bervir kapitány merészkednék kifogást tenni.

Közben találkozott a kapitánnyal, — ép mikor ez Charlotte-ot készült fölkeresni, — egyik bajtársa, aki a rendező-bizottság ülésére hívta sürgősen, mert a vacsora miatt egyet-mást meg kellett még beszélniök.

Bervirnek ennélfogva nem volt más választása, mint hogy kövesse bajtársát a rendezőség üléstermébe. Egy perccel később megjelent az emelvényen a karmester s rögtön rá felhangzott a zene első pár üteme halkán, bevezetésül a harmadik táncra.

— Percy, kedves ifju! kiáltott az őrnagy, aki ismerte a dallamot, közeledik a boldogság perce —
— keringő következik!

Alig mondott ennyit, a nyitány néhány finom modulációval átcsapott egy keringő élénk dallamába.

Linwood táncosnője karját kérte. Charlotte kisasszony tétovázott és anyjára tekintett.

— Bizonyára táncol keringőt? — kérdezte Linwood.

— Tanultam keringőzni, — szolt a leány szérenyen — de ez oly nagy terem és oly sokan vannak itt...

— Egyszer körül, könnyögött Linwood, csak egyszer körül!

Bowmore kisasszony újra anyjára tekintett. Lábacskája a ruha alatt önkénytelenül követte a zene ütemét és szive hevesen dobogott a gyönyörtől. Bowmore-né asszony jólelkűen mosolygott és így szolt:

— Egyszer körül, kedves Charlotte, ahogy Linwood úr javasolja.

A következő pillanatban Linwood karja ráfóródott derekára s belekerültek a keringő forgatagába! Leirhatja-e szó a tánc rendkívüli gyönyörűségét? Kiszinezheti-e a képzelem ereje? Gyönyör? Több volt ennél — jelentős mozzanata volt Charlotte életének — először táncolt keringőt életében férfiúval.

Micsoda különbség Percy karjának tüzes ölése és a táncmesternő hideg, szabályos érintése között! Hogy ragyogott Linwood szeme, mikor az ő szemébe pillantott, mikor oly gyöngéd figyelemmel bámulta őt, hogy bizonyára nem lehetett helytelen dolog, ha néha ő is felpillantott rá. És szakadatlanul tovább lebegtek, elmélyedve a zenébe és önmagukba. Veszedelmes pillanatokban, mikor támaszra volt szüksége, rátámaszkodott. Máskor meg szinte Linwood vállára hajtotta a fejét, mikor el akarta rejteni előle a mosolyt, amely túlságos őszinteséggel helyeselte Linwood csodálatát.

— Egyszer körül, javasolta Percy; egyszer körül mondotta édes anyja. Csakhogy tizszer, huszszor, harmincszor körültáncolták a termet és meg sem álltak soha, hogy mint a többiek pihenjenek; magukra vonták anélkül, hogy tudták volna, mindenkinek a szemét, aki csak a teremben volt, Bervirét is; a leány finom, halvány arca rózsás szint öltött; haja kezdett zavarodni; keble sebesen pihegett, amint lélekzeni igyekezett — míg végre a hőség és a fáradság annyira erőtt vett rajta, hogy kénytelen volt bágyadtan így szólani:

— Nagyon sajnálom — nem birom tovább.

Linwood levezette az ebédlő hűsebb levegőjébe s egy pohár citromos vízzel felüdítette. Karja még Linwood karján nyugodott — épen meg akarta köszönni szives gondoskodását — mikor egyszer csak belépett a terembe Bervir kapitány.

— Bowmorené asszony azt kívánja, hogy hozzá vezessem kegyedet, szólt Charlottehoz fordulva; majd hozzá tette Linwood felé szólva: lesz szives itt várni, amíg Bowmore kisasszonyt visszavezetem a bálterembe? Beszédem van önnel — azonnal itt leszek.

A kapitány kifogástalan udvariassággal beszélt

— de arca elárulta érzelmeit. Sápadt volt, mintha elfojtott düh gonosz halványsága borítaná.

Linwood leült, hogy lehüljön és felfrissüljön. Ismerte annyira a férfiak szokásait, hogy nem lepte meg a kapitány arcának és viselkedésének éles ellentéte.

— Látott bennünket keringőzni s most visszajön, hogy belém kössön.

Igy magyarázta Linwood tapasztaltsága Bervir udvariasságát. Két perc múlva visszatért a kapitány az ebédlőbe s meggyőzte Linwoodot arról, hogy sejtelmében nem csalatkozott.

HATODIK FEJEZET.

A szerelem.

Négy nap telt el a nevezetes báléjszaka óta. Bár még csak február volt, a nap derülten sütött s a lég oly enyhe volt, mintha tavasz lett volna. Percy és Charlotte lementek sétálni a kis kertbe, Bowmore úr villája mögött, Kentben, Dartford mellett.

— Linwood úr, szolt a fiatal hölgy, önnek a bál után való nap meg kellett volna bennünket látogatnia. Mért várakoztatott meg minket? Annyira el volt foglalva, hogy új barátai nem jutottak eszébe?

— Az órákat számoltam, mióta elváltunk egymástól, Charlotte kisasszony. Ha nem lettem volna elfoglalva!

— Értem! Három napig visszatartották önt az ügyei, negyedik nap erővel szabadult tőlük — s most itt van. Nemde? Egy szót sem hiszek belőle, Linwood úr!

Erre a megjegyzésre nem lehetett válaszolni. Linwood, aki bűne tudatában érezte, hogy Charlotte-nak joga volt elcsépelte mentegetődzéseket visszautasítani, zavart kísérletet tett arra, hogy a társalgást másra terelje.

E pillanatban véletlenül egy kis melegház közelében álltak, a kert végén. Az üvegajtó be volt téve s a ház belsejében lévő néhány bokor és virág szomorú, elhanyagolt látványt nyújtott.

— Ezt az elhagyott helyet nem keresi föl soha senki? — kérdezte Linwood tréfásan, vagy talán oly kertészeti titkokat rejt, amiket idegennek nem szabad megtudni?

— Elégítse ki kíváncsiságát, Linwood úr, mindenestre, felelt Charlotte, ugyanolyan hangon. Nyissa ki az ajtót, én majd követem.

Linwood engedelmeskedett. Amint belépett az ajtón, csupasz, lefüggő folyondár-ágak állták útját, amelyek régen elszáradtak s leváltak a tetőlécről. Linwood félretolta az ágakat, úgy hogy Charlotte könnyen követhette őt a ház belsejébe. Azt nem is vette észre, hogy mialatt erőszakosan keresztülhatolt az ágakon, kifogástalan fehér batiszt-gallérának, aminőt akkoriban minden előkelő ember viselt a nyakán, ráncai kissé félrecsúsztak. Charlotte leült s merész mosollyal ráterelte Linwood figyelmét a melegház szomorú állapotára.

— Az a titok, szólt, amelyet az ön élénk képzelete ezzel a hellyel kapcsolatba hozott, őszintén szólva nem egyéb, mint hogy mi szegények vagyunk ahhoz, hogy kertészt tartjunk. Használja ki, Linwood úr, csalódását a lehető legjobban és üljön le ide mellem. A mama többi vendége nem lát és nem hall itt bennünket. Most tehát nincs semmi mentsége arra, hogy tovább is titkolja előttem, mi volt az tulajdonképen, ami eddig távol tartotta önt tőlünk.

Miközben így beszélt, a férfira szögezte szemét. Mielőtt Linwood más mentségre gondolhatott volna, Charlotte élénk tekintete észrevette a félre-

csuszott gallért s meglátta egy darab fekete tapasz felső szélét; amely oldalt kilátszott Linwood nyakán.

— Hiszen ön megsebesült a nyakán! kiáltott. Ez az, ami távol tartotta önt tőlünk a legutolsó három napon át!

— Csekélység, felelt Linwood zavartan; kérem, ügyet se vessen rá.

Charlotte tekintete, amely még mindig a férfi arcán függött, bizalmatlan, fürkésző kifejezést öltött, amit Linwood sehogysem tudott magának megmagyarázni.

Egyszerre csak felugrott a lány, mintha hirtelen eszébe ötlött volna valami.

— Várjon itt, szólt az izgalomtól kipirultan, amíg vissza nem jövök. Követelem!

Mielőtt Linwood magyarázatot kérhetett volna, Charlotte már kisietett a melegházból. Alig két perc múlva vissza is tért, kezében ujságot lobogtatva.

— Olvassa csak, szólt egy tollvonással megjelölt közleményre mutatva. Tudósítás volt egy párbajról, amely nemrég folyt le London közelében. A párbajozók neve el volt hallgatva.

Az egyik tiszt volt, a másik polgárember. Kártyaközben összevesztek s pisztolypárbajt vívtak. A katona sértetlen maradt; de ellenfele majdnem életét vesztette. A golyó oly közel repült el nyaka mellett, hogy a húst letépte s egy hajszálon múlt, hogy nemesebb részeket is nem sértett.

Charlotte, aki folyton Linwoodra szögezte tekintetét, észrevette, hogy a férfi, amint az ujságra pillantott, hirtelen elsápadt. Eleget tudott.

— Ön volt az egyik! kiáltott. Szégyelje magát! Szégyelje magát! Nyomorult kártyacivódásért az életét kockáztatni!

— Szivesen kockára tenném még egyszer, szólt Linwood, csak újra halljam kegyedet úgy beszélni, mintha ezt az életet becsülné valamire.

Charlotte elfordította tekintetét, anélkül, hogy felelt volna. Látszott rajta, hogy lelke újra saját gondolataival foglalkozik. Talán újra a párbaj okát fűrkészte? Nem érte be azzal, amit az imént észrevett? Linwood Percy kedélyét nem nyugtalanították ilyen kétségek. Elbűvölve Charlotte varázsától, fölbátorodva a lány ártatlanul megnyilatkozott érdeklődése folytán, oly nyiltan föltárta előtte szívét, mintha gyermekkoruk óta jó barátok lettek volna. Csak egy mentése lehetett Percynek: Charlotte — első szerelme volt.

— Nem is tudja, mennyire része lett életemnek, mióta a bálban találkoztunk, folytatta. Az az egyetlen drága tánc valami varázs folytán néhány pillanat alatt úgy egymáshoz vont bennünket, mintha évek óta ismertük volna egymást. Oh Istenem! Bevallanám érzelmeimet, — de félek, hogy megsértem, ha nagyon korán beszélek. A nőket oly nehéz megérteni! Hogy tudja a férfi, mikor célszerű igaz érzelmeit titkolni előttük s mikor célszerű igaz érzelmeit elárulni? — Nem tudjuk, vajjon napok, hetek, vagy hónapok dolga-e ez — törvényt kellene hozni, amely időt tűz ki erre. Édes kisasszony, ha egy szegény fickó megszereti kegyedet az első pillanatban, úgy ahogy más leányt sohasem szeretett még s ha az a gondolat gyötri, hogy más férfi esetleg megelőzhetné, megbocsáthatja-e neki, ha igaz érzelmeit kissé nagyon is korán nyilvánítja?

Mialatt ezt az őszinte kérdést tette, meg merte fogni a leány kezét is.

— Valóban nem az én bűnöm, szólt keresetlenül. Szivem annyira megtelt kegyeddél, hogy semmi egyébről nem tudok beszélni.

Linwood elragadtatva érezte, hogy kezének első fürkésző szorítását éppen nem vették zokon, sőt ellenkezőleg, lágyan viszonzták is. Charlotte, mialatt arcán újra határozottság tükröződött, ismét rátekintett Linwoodra.

— Megbocsátom önnek, Linwood úr, hogy oktalankodott, szólt; sőt azt is megengedem, hogy más-kor is meglátogathasson, de azzal a kikötéssel, hogy elmondja most a párbajról a tiszta igazságot. Ha azonban a legcsekélyebb körülményt is elhallgatja, akkor vége ismeretségünknek.

— Hát nem vallottam-e már be mindent? kérdezte Linwood zavartan. Nemet mondtam, mikor kijelentette, hogy én vagyok az egyik?

— Mondhatott-e nemet, nyakán ezzel a tapasztalással? volt a gyors válasz. Föltettem magamban, hogy többet megtudok, mint amit az ujság közöl. Kijelenti becsületszávára, hogy Bervir kapitánynak semmi köze nem volt a párbajhoz? Mer az arcomba nézni és meri kijelenteni, hogy a civódás valódi oka kártya volt? Mikor velem beszélgetett, éppen midőn távozni akartam a bálteremből, mit felelt akkor egy úrnak, aki whistezni hitta? Azt mondta: Nem játszom kártyát. Oh, azt hitte, hogy ezt elfelejtettem? Ne csókolja a kezemet! Avasson be az egész igazságba, vagy búcsuzzunk örökre!

— Mondja meg, mit óhajt tudni, Charlotte kiaszony, felelt Linwood alázatosan. Kérdezzen s én felelek legjobb tudásom szerint.

E megegyezés után Linwood a következőképp adta meg a magyarázatot.

— Bervir kapitány kötött bele önbe?

— Igen.

— Én miattam?

— Igen.

— Mit mondott ?

— Azt mondta, hogy illetlenséget követtem el, mikor kegyeddal keringőt táncoltam.

— Miért ?

— Mert a kegyed szülei helytelenítették, hogy kegyed nyilvános bálteremben keringőt táncoljon.

— Ez nem igaz ! Hát még mit mondott ?

— Azt mondta, hogy tizszer nagyobb botrányra adtam okot azzal, hogy úgy keringőztem kegyeddal, hogy az egész terem megjegyzéseket volt kénytelen tenni kegyedre.

— Oh ! és ezt eltűrte ön ?

— Nem ; azonnal tiltakoztam. És hozzátettem ezt is : „Bowmore kisasszonyra nézve sértő az a föltevés, hogy bármi illetlenséget is megengedne.“

— Igaza van ! És mit mondott ő ?

— Ő, elvesztette önuralmát. Nem szívesen ismételném, amit mondott, mikor féltékenységében örvöngött. Lehetetlen volt mást tennem, mint engednem neki.

— Engednie ? Ez azt jelenti, hogy párba-
jozni vele.

— Ne haragudjék — úgy van.

— S ön nem keverte bele az ügybe nevemet, amennyiben azt hozta fel ürügyül, hogy kártya közben vesztek össze ?

— Ugy van. Megbeszéltük a dolgot, mikor a játszóterem este vacsora táján kiürült s nem volt senki jelen, csak Mulvany őrnagy s egy másik jó barát, akiket segédekül kértünk fel.

— S mikor volt a párbaj ?

— Másnap reggel.

— Valószínűleg többször gondolt rám is ?

— Óh, gondoltam ; nagyon örültem, hogy kegyed nem is sejtí, mi történt.

— Ez volt minden ?

— Nem. Nálam volt a kegyed virágja, az a virágszál, amelyet a bálban adott nekem csokrából.

— És aztán ?

— Óh, ne firtassa tovább ; jelentéktelen dolog.

— Nagyon is jelentős. Mit csinált a virággal ?

— Lopva megcsókoltam, mialatt a többiek kimérték a teret a párbajra ; és (kérem, ne mondja el senkinek !) szívem tájékára tettem, hogy szerencsét hozzon.

— Ez akkor történt, mikor ő löni készült ?

— Akkor.

— Hogy lőtt ő ?

— Tíz lépést tett előre, úgy amint a segédek megállapodtak. — Azután megállt és fölemelte a pisztolyát...

— Óh, ne mondja tovább ! Óh, ha elgondolom, hogy szerencsétlenségemre ilyen rettentő dolgok oka vagyok ! Soha életemben nem fogok többé táncolni ! Azt gondolta, hogy meghal, mikor a golyó szegény nyakát megsebezte ?

— Nem ; eleinte alig éreztem.

— Alig érezte ? Mit beszél ! S miután a nyomorult mindent elkövetett, hogy önt megölhesse s önre került a sor, mit tett ön ?

— Semmit.

— Micsoda ! Nem tette meg a tíz lépést előre ?

— Nem.

— És nem is lőtt rá ?

— Nem. Hiszen én nem veszem össze a szegény fiúval ; megálltam, ott ahol voltam s a levegőbe lőttem.

Mielőtt Linwood megakadályozhatta volna, Charlotte megragadta a kezét és szenvedélyes ámulat-

tal megcsókolta, úgy hogy Linwood teljesen elvesztette józanságát.

— Miért ne csókoljam meg ezt a hős kezét? kiáltott szemében a lelkesedés könnyeivel. Csak hős ajándékozhatta meg ezt az embert életével; csak hős bocsáthatott meg ellenfelének, mikor még csurgott a vére a sebből, amelyet az okozott. Becsülöm, csodálom önt! Óh, ne tartson szemérmetlennek! Nem tudok magamon uralkodni, ha valami jóról és nemesről hallok. Majd jobban megért, ha már régi jó barátok leszünk, — nemde?

Charlotte lágy, könnyörgő hangon beszélt. Percy gyöngéden, lopva körülkarolta.

— Csak mint régi barátok közeledhetünk-e egymáshoz? Lehetek én kegyednek s kegyed nekem több is? kérdezte súgva. Nem vagyok hős, a kegyed jósága, édes kisasszony, túlbecsül engem. Egyetlen vágyam, hogy én legyek az a szerencsés férfi, aki méltó arra, hogy kegyedet elnyerje. Ha kegyed korainak tartja lépésemet, én nem akarom megszorítani, nem akarom zavarba ejteni, a világ minden kincseért sem élnék vissza azokkal a baráti szavakkal, amiket jóakaratú mondatott kegyeddel. Ha visszatetszenék kegyednek, még annyit sem kérdezek, remélhetek-e?

Charlotte felsóhajtott, mikor Linwood az utolsó néhány szót kimondta, remegett egy kissé és némán a férfira tekintett. Linwood szeméből olvasta a választ. Anélkül, hogy bármelyikük is akarta volna, közelebb huzódtak egymáshoz; orcáik s végül ajkaik érintkeztek. Charlotte visszariadt a férfitől s felkelt, hogy távozzék a melegházból.

E pillanatban lassan közelgő léptek nesze halatszott a kert fővényes ösvényéről. Charlotte az ajtóhoz sietett.

— Az atyám! kiáltott Linwood felé fordúlva. Jöjjön, majd bemutatom neki.

Linwood nyomon követte őt ki a kertbe.

HETEDIK FEJEZET.

Politika.

A külseje után ítélve, Bowmore úr olyan embernek látszott, akit mozgalmas élete, gondjai nagyon megviseltek és korán kimerítettek. Szeme volt egyedül az, amiben leánya hozzá hasonlított. Alakja és színe teljesen olyan volt, mint a leánya szeméé, csak a kifejezés különbözött. Az atya tekintete folyton nyugtalan, fürkésző és bizalmatlan volt. Nyoma sem volt benne annak a nyíltságnak és szelidségnek, amely oly bűvössé tette a lány tekintetét. Olyan ember, akinek kedélyét a világban tett szomorú tapasztalatok elkésérették s felebarátaiba vetett bizalmát megrendítették — ilyen emberre vallott Bowmore úr külseje.

Udvariasan fogadta Linwoodot, de meglátszott rajta, hogy gondolatai másfelé kalandoznak. Olykor-olykor elfordította nyugtalan tekintetét a vendégről s rászegezte egy nyitott levélre, amelyet kezében tartott.

Charlotte, aki megfigyelte atyját, rámutatott a levélre.

— Rossz hírt kaptál, papa? kérdezte.

— Borzasztó híreket! felelt Bowmore. Borzasztók e hírek, gyermekem, minden angol emberre nézve, aki becsüli az ősök által kivívott szabadságokat. Tudósítóm olyan ember, aki a miniszterek bizalmasa, folytatta, Linwoodra tekintve. Mit gondol uram, milyen eszközhöz akar a kormány folyamodni, hogy végét szakítsa a nép általános nyomorának, amelyet egy gyalázatos és szükségtelen háború idézett elő? Erő-

szakhoz, Linwood úr; kényuralom az az eszköz, ebben a szabad országban! A jövő héten, uram törvényjavaslatot fog bejelenteni a kormány, a Habeas-Corpus akta hatályon kívül helyezése iránt!

Mielőtt Linwood kifejezést adhatott volna annak a benyomásnak, amelyet e kijelentés gyakorolt rá, Charlotte ártatlanul oly kérdést intézett atyjához, amely ezt fellázította.

— Mi az a Habeas-Corpus akta, papa?

— Nagy Isten! kiáltott Bowmore, lehetséges volna, hogy az egyik gyermekem hajadonná növekedett és semmit sem tud az angol szabadság palladiumáról? Oh, Charlotte! Charlotte!

— Nagyon sajnálom, papa. Ha megmondod, soha sem felejttem el.

Bowmore tiszteletteljesen levette a kalapját, mintegy valamely láthatatlan Habeas-Corpus aktát köszöntve. Azután némi atyai szigorral kézen fogta a leányát s hangja reszketett a felindulástól, mialatt így beszélt:

— A Habeas-Corpus akta, gyermekem, megtiltja az angol alattvaló letartóztatását, amíg törvény nem igazolja a letartóztatást. Még az uralkodó akaratára sem akadályozhatja meg, hogy meg ne jelenjünk az ország bírái előtt s határozatukat ne kérjük arra vonatkozólag, vajjon letartóztatásunkat törvény igazolja-e.

Ujra föltette kalapját.

— Ne felejtsd el soha, amit most mondtam neked, Charlotte, szólott ünnepélyesen.

— Nem venném le, uram, folytatta Linwoodhoz fordulva, soha a kalapomat, még a leggőgösebb kényúr jelenlétében sem, aki valaha trónon ült. De kalapot emelek annak a magasztos törvénynek a tiszteletére, amely biztosítja az emberi szabadság sérthetlenségét.

gét. Ha a parlament elfogadja ezt az elébe kerülő gyalázatos törvényjavaslatot, akkor a kormányzó férfiak bérelt kémeinek és árulóinak titokban beszerzett bizonyosságai alapján börtönbe vethetik, sőt fel is akaszthatják az angol hazafiakat. Talán untatom önt, uram. Ön még fiatal ember; lehet, hogy a kormány viselkedése nem is érdekli.

— Ellenkezőleg, szólt Linwood; a legszemélyesebben érdekel a kormány viselkedése.

— Hogy-hogy? Milyen irányban? kiáltott Bowmore élénken.

— Elhunyt atyámnak, felelt Linwood, volt valami követelése a kormánytól, a külügyi szolgálatban előlegezett kiadásaiért. Ez a követelés, amelyet a mostani kormány kifejezetten elismert, átszállt rám, mint örökösére. Az ügy rendezésére vonatkozó kérvényemet barátaim fogják betérjeszteni, akik meg is védhetik érdekeimet az alsóházban.

Bowmore megragadta Linwood kezét s élénken megrázta.

— Ilyen ügyben, aminőt említ, nem lehet elég sok barátja, akik támogatják, szólt. Van némi befolyásom nekem is, mint aki az alsóházon kívül képviselem a közvéleményt, s én teljesen szolgálatára állok önnek. Legyen szerencsém holnap s majd szerény asztalom mellett megbeszéljük az ön követelésének részleteit. Ma részt kell vennem a Hampden-egyesület gyűlésén, ahol alelnök vagyok s ahol elő kell terjesztenem most azt az izgató hírt, amelyet levelem tartalmaz. Bocsásson meg, de holnap, ha viszontlátjuk, a legszívesebben fogadjuk.

A szeretetreméltó hazafi mosolyogva búcsuzott lányától s azután eltűnt.

— Remélem, tetszik önnek az atyám? szólt Charlotte. Valamennyi jó barátunk azt mondja, hogy

atyámnak a parlamentben volna a helye. Kétszer meg is próbált már bejutni. Rengeteg kiadása volt s mind a két ízben megbukott. Ügyvédünk azt mondja, hogy ha még egyszer megkísérlené, bizonyosan megválasztanák. De nincs már pénzünk s gondolnunk sem szabad rá többé.

Ha Linwood gyanakvó természetű ember lett volna, ebből a néhány őszinte szóból azonnal megértette volna, miért érdeklődik Bowmore az iránt, hogy fiatal barátja sikerrel érvényesítse követelését a kormánnyal szemben. Az olyan angol alattvaló, aki egy csomó készpénzzel rendelkezik, megbecsülhetetlen hasznára válhat egy másik angol alattvalónak, akinek nincs készpénze s aki rosszul érzi magát, ha nem ülhet a parlamentben. Csakhogy a derék Linwood nem volt gyanakvó természetű. Épen igazat akart adni Charlottenak, aki atyját gyerekhez illően magasztalta, amikor megjelent egy viseltes öltözetű inas oly üzenettel, amely mind a kettőjüket egyaránt meglepte.

— Bervir kapitány jött búcsuzni, kisasszony s Bowmorené asszony arra kéreti, sziveskedjék a fogadóterembe fáradni.

NYOLCADIK FEJEZET.

A figyelmeztetés.

A kopott szolga, miután megbizását végezte, lopva kíváncsi pillantást vetett Linwoodra s aztán visszavonult. Charlotte kedveséhez fordult. Pusztá gondolatára annak, hogy Bervir kapitányt viszontlássa, haragosan villogtak szemei és arca kipirosodott.

— Azt hiszi, kiáltott, hogy kedvem van egy levegőt szívni azzal az emberrel, aki az ön életére tört!

Lindwood barátságosan csillapította.

— Nagyon téved, Charlotte, szólt. Bervir kapitány ép oly becsületesen kiállt az én lövésemnek, mint én az övének. Mikor pisztolyomat a levegőbe sütöttem, ő volt az első, aki hozzám sietett és megkérdezte, vajjon komoly-e sebesülésem. Megmondták neki, hogy sebem jelentéktelen s ő térdre hullva adott hálát az Istennek, hogy életemet megvédelmezte bűnös kezétől. Nem vagyok többé vetélytársa, aki gyűlöli önt, mond. Adjon időt arra, hogy megkiséreljem, vajjon utazással nem nyugtathatom-e meg kedélyemet, s ha visszajövök, fivére leszek önnek is és Charlottenak is. Bármilyen hibái vannak is, Charlotte, Bervir kapitány nemes szívű férfi. Arra kérem, menjen be és legyen barátja neki továbbra is, úgy, amint én az leszek.

Charlotte lesütött szemmel, sápadtan hallgatta.

— Ön hisz neki? kérdezte halk, rezgő hangon.

— Hiszek neki, úgy mint kegyednek, felelt Linwood.

Charlotte lelke mélyén zokon vette ezt a hasonlatot és csak még jobban megutálta a kapitányt.

— Bemegyek és találkozom vele, ha kívánja, szólt. De nem egyedül. Azt akarom, hogy ön velem jöjjön.

— Miért? kérdezte Linwood.

— Szeretném látni, hogy viselkedik, ha önnel találkozik.

— Még mindig kételkedik benne, Charlotte?

A lány nem felelt. Linwood megtett minden tőle telhetőt, hogy meggyőzze őt; de fáradozása nyilvánvalóan kárba veszett. Bementek együtt a nyári lakba. Charlotte merően rászégezte szemeit a kapitány arcára és látta, hogy elsápadt, mikor Linwood is belépett a fogadóterembe. A két férfi barátságosan üdvözölte egymást. Charlotte leült anyja mellé s különleg uralkodott magán.

— Hallom, hogy bucsuzni jött, szólt Bervirhez fordulva. Sokáig távol lesz?

— Két havi szabadságot kaptam, felelt a kapitány, anélkül, hogy beszéd közben Charlottera tekintett volna.

— Külföldre megy?

— Igen. Az a tervem.

Charlotte anyjához fordult. Bervir megragadta az alkalmat és odasugta Linwoodnak:

— Szeretnék önnek egy jó tanácsot adni.

Ugyane pillanatban Charlotte is sugott valamit az anyjának:

— Ne tartóztasd őt.

De Bervir kapitány nem is árult el hajlandóságot arra, hogy hosszasan ott időzzék. Mikor elbúcsuzott a hölgyektől, Charlotte meglepetésére Linwood is felállt, hogy menjen. Kocsija, jegyezte meg, a kapu előtt várakozik s ő ajánlkozott arra, hogy Bervir kapitányt visszaviszi magával Londonba.

Charlotte azonnal gyanította, hogy a két férfi bizalmas találkában állapodott meg. Makacs bizalmatlankodása Bervirrel szemben megkétszereződött. Csak ellenkezve nyujtott neki kezét, mikor a fogadóterem ajtajában elváltak. Azon való iparkodása, hogy igaz érzelmét előtte eltitkolja, oly élénkké és rózsássá tette arcát, hogy szépsége ellenállhatatlannak tetszett. Bervir mondhatatlan szomorúsággal tekintett a lányra, akit örökre elveszített.

— Ha ismét találkozunk, szólt, egészen más ember leszek.

Kisietett az ajtón, mintha félne, hogy nem lesz elég ereje, ha még egy pillanattal tovább marad Charlotte közelében.

Charlotte kikisérte Linwoodot a tornácra.

— Holnap újra eljövök, kedves Charlotte, szólt

Linwood s kezét akart csókolni a lánynak; de Charlotte hirtelen visszarántotta kezét.

— Nem ezt a kezét! szólt. Bervir kapitány ép most érintette. Csókolja meg a másikat.

— Még mindig kételkedik a kapitányban? kérdezte Linwood, akinek rosszul esett a lány kedvetlensége.

Charlotte vállára tette a kezét s ujjával gyöngéden megérintette a nyakán levő tapaszt.

— Itt van valami, amiben nem kételkedem, szólt. Ezt a kapitány tette.

Linwood nevetve távozott. A nyárilak főkapuja előtt várt rá Bervir Artur, aki ott azzal a kopott szolgálával beszélgetett, aki Charlottenak a kapitány látogatását jelentette.

— Mi történt a másik szolgálával? kérdezte Bervir. Azt az öreget értem, aki sok hosszú esztendeig szolgálta Bowmore urat.

— Itt hagyta helyét, uram.

— Miért?

— Úgy hallottam, hogy illetlenül viselkedett urával szemben.

— Ah! s hogy vett tudomást az ura magáról?

— Én hirdetem az ujságban és Bowmore úr felelt a hirdetésemre.

Bervir egy pillanatig fürkészve nézett a szolgálta után, aztán leült a kocsiba Linwood mellé. London felé hajtottak.

— Mi a véleménye Bowmore új szolgájáról? kérdezte a kapitány, amint megindultak. A fickó nézése nem tetszik nekem.

— Nem igen vettem rá ügyet, felelt Linwood. Rövid szünet következett be.

Mikor újra megindult a beszélgetés árja, min-

dennapi dolgok kerültek szóba. A kapitány kedvetlenül kinézett a kocsai ajtaján és Linwood kedvetlenül nézett a kapitányra. Körülbelül két angol mérföldnyire jutottak Dartfordtól, mikor Linwood észrevett egy régi, csúcsos házat, amelyet pompás fák árnyékkoltak meglehetősen távolságra az országúttól.

A hozzávezető uton több hintó és hátszó volt látható s a gyep közepén magasló rudon zászló lobogott.

— Amott, úgy látszik, nagy esemény van, jegyezte meg Linwood. Pompás, régi ház! Ugyan kié lehet?

Bervir mosolygott.

— Az atyámé, szolt. Elnöke a helybeli bíróságnak s ma vendégül látja bírótársait, hogy megüljék az ülészak megnyitását.

Elhallgatott s némi zavarral Linwoodra tekintett.

— Félek, hogy megleptem és becsaptam önt, kezdte újra, hirtelen új tárgyra terelve a beszélgetést. Mikor az imént Bowmore úr házában találkoztunk, azt mondtam önnek, hogy valami mondanivalóm van s eddig még nem mondtam el. Az igazság az, hogy nem vagyok bizonyos benne, vajjon elég régóta vagyunk-e barátok ahhoz, hogy tanácsot merjek adni önnek.

— Bármit tanácsol is, felelt Linwood, higgye meg, hogy barátilag fogadom.

Ilykép felbátorítva, beszélni kezdett a kapitány.

— Valószínűleg a nyári lakban fogja tölteni ideje nagy részét, kezdte és sokszor lesz kénytelen Bowmore úr társaságában lenni. Én évek óta ismerem őt s ha saját tapasztalatomra támaszkodhatom, komolyan óvnom kell önt tőle, mint olyan embertől, aki-

nek nincs egy szikrányi jelleme s aki nagyon veszedelmes.

Ez erős beszéd volt és Linwood természetesen meg is mondta ezt. A kapitány igazolta kijelentését.

— Anélkül, hogy Bowmore úr politikai meggyőződésére céloznék, folytatta, — annyit mondhatok önnek, hogy minden szavának és tettének indító oka a hiúság. Ez egy szenvedélyének kielégítése végett habozás és lelkiismereti furdalás nélkül föláldozná önt, vagy engem, sőt nejét, vagy leányát is. Egyetlen vágya az, hogy bejusson a parlamentbe. Ön gazdag és kezére járhat neki. El fog követni minden tőle telhetőt, hogy ezt a célját elérje, s ha eközben politikai kellemetlenségekbe keveri önt, tétovázás nélkül el is ejti.

Linwood még egy utolsó kísérletet tett Bowmore védelmére — abból az érthető okból, mert Charlotte atyja volt.

— Kérem, igyekezett magát igazolni, ne gondolja, hogy méltatlan vagyok irántam tanúsított szíves jóakarására. Közölhet velem oly tényeket, amelyek igazolják az ön állítását?

— Három dolgot közölhetek önnel, — felelt Bervir. Bowmore úr tagja Anglia egyik legforradalmibb irányú egyesületének; nyilvános gyűléseken is szónokolt már a lázítók sorában s neve be van jegyezve a belügyminiszterium fekete könyvében. Ennyit a multról. Ami a jövőt illeti, Bowmore urra bizonyítva nagyon rá fog járni a rúd, ha az a hír csakugyan igaznak bizonyul, hogy a kormány a Habeas-Corpus akta felfüggesztésével akarja elnyomni a nép közt terjedő forradalmi mozgalmat, s lehet, hogy atyámnak nemsokára kötelessége lesz elfogatási parancsot

adni ki ellene. Irjon atyámnak, az majd megerősíti, amit mondtam s én majd kézbesítem levelét, hogy meggyőzzem őt arról, hogy önben megbizhat. De addig is utasítsa vissza Bowmore úr támogatását az ön igényének a parlament utján való sürgetésében, s ami fő, álljon résen az első perctől fogva, ha netán kísérletet tenne arra, hogy belopja magát az ön bizalmába. Arra szükségtelen figyelmeztetnem önt, hogy neje és leánya előtt egy szót se szóljon ellene. Rábeszélő képességével ezeket már régóta megcsalja. Vigyázzon, hogy önnel is így ne tegyen! — Gondolkozott azóta dr. Lagarderól, illetve az esti látogatásról? kérdezte aztán, hirtelen újra másra terelve a beszédet.

— Valóban nem tudom, szolt Linwood, aki még mindig hatása alatt állt annak a rettentő figyelmeztetésnek, amelyet csak az imént hallott.

— Engedje meg, hogy fölfrissítsem emlékezetét, folytatta Bervir. Ön egyedül maradt az orvossal, mikor én eltávoztam. Valóban lekötelezne, ha visszaemlékeznék arra, mit látott álmában dr. Lagarde az én távozásom után.

Mikor Bervir ennyire sürgette, Linwood magához tért gondolataiból. Tisztán emlékezett még a történetekre s így megadhatta barátjának a kívánt választ. Mialatt elmondta, mi történt, hűen ismételte mindazt, amit az orvos mondott.

Bervir eltűnődött a hallottakon s arcán meglepetés és nyugtalanság tükröződött.

— Olyan ember, mint én, megpróbálna rábeszélni egy leányt, aki — hirtelen elhallgatott, mintha félt volna Charlotte nevét kiejteni. Én próbálnék rábeszélni egy leányt arra, hogy szökjék meg velem, kezdte újra és végül még sikerüljön is a kísérletem? Kérem, folytassa! Mit látott még az orvos?

— Azt mondta, hogy fáradtabb, semhogy még többet láthasson.

— Bizonyára újra fölkereste, hogy még egyszer megkérdezze?

— Nem; nekem elég volt a dologból ennyi.

— Ha Londonba érünk, szólta a kapitány, a Strandon megyünk az ön lakása felé. Lesz szives majd letenni engem az orvos lakásához vezető utca szögletén?

Linwood ámulva tekintett Bervirre.

— Ön még mindig komolyan veszi a dolgot? szólta.

— Hát nem komoly? kérdezte Bervir. Nem tettük-e eddig mindketten azt, amit az az ember látott? Nem álltunk-e szembe egymással, kezünkben pisztollyal, mikor még vetélytársak voltunk, egészen úgy, ahogy az orvos látta? Nem ismert rá az ő leírása nyomán a hölgyre, mikor a bálon találkozott vele, ép úgy, ahogy én is elismertem ön előtt a leírás helyességét?

— Tiszta véletlenség! felelt Linwood, ugyanazt ismételve, amit Charlotte mondott, mikor dr. Lagarde-ról beszélt vele; de Linwood elhallgatta e vélemény forrását. — Hány ezer ember csalódott szerelmében? Hány ezer ember párbajozott már szerelméért? Hány ezer nőnek kedvenc színe a kék és hány ezer nőre illik rá az a határozatlan leírás, amelyet dr. Lagarde adott?

— Föltéve, hogy így van, felelt Bervir, még akkor is, még az ön szempontjából is, föltűnő az eset. S ha még tovább is tart ez a véletlenség, akkor a vége még föltűnőbb lesz.

A Strandra érve, letette Linwood a kapitányt az orvos lakásához vezető utca sarkán.

— Meglátogat, vagy értesít majd úgy-e, ha valami figyelemreméltó dolog történik? kérdezte.

— Mindenesetre hallani fog rólam, felelt Bervir.

Az nap este a kapitány ígétét a következő meglepő levéllel váltotta be:

„Szomorú hírek! Lagardené meghalt. Fiáról csak annyit tudnak, hogy Angliából elutazott. Kipuhatoltam, hogy politikai száműzött. Csak ha volt bátorsága Franciaországba visszatérni, akkor lehetséges, hogy megtudok róla valamit. Vannak a párisi angol követségen barátaim, akik támogatni fognak kutatásomban. S pár nap múlva utra kelek a kontinens felé.

Amíg távol leszek, írjon nekem atyám címére, a darforti-kastélyba. Ő mindig fogja tudni külföldi címemet s a leveleket hozzám juttatja. Saját érdekében gondoljon a figyelmeztetésre, amelyet ma délután adtam önnek!

Igaz barátja

B. A.“

KILENCEDIK FEJEZET.

Hivatalos titkok.

Volt azonban nyomósabb oka is az intésnek már akkor, amikor Bervir kötelességének tartotta Linwood Percyt figyelmeztetni. Erről az okról azonban Bervir még nem tudott. Az új inas, aki Bowmore szolgálatába szegődött, — fizetett kém volt.

Tekintettel arra, hogy nagyon ügyesen teljesítette gyalázatos hivatását, a belügyminiszterium titkos osztálya őt szemelte ki arra, hogy Bowmorenak és barátainak viselkedését megfigyelje és tapasztalatairól föllebbvalóinak jelentést tegyen.

Nem árt, ha e helyütt megemlítjük, hogy az akkori kormány magában a felsőházban nyíltan is bevallotta, hogy fizetett kémeket és ügynököket alkalmaz, sőt lord Rodesdale és lord Liverpool beszédeikben védelmezték is a kormánynak ezt az eljárását, mint szükséges rendszabályt.

A kém jelentései, amelyeket az ismertetett körülmények között a belügyminiszteriumba március havától kezdve beterjesztett, a következők voltak:

„Államtitkár Úr!

Miután bejutottam Bowmore úr szolgálatába, van szerencsém jelenteni, hogy minden örömmel rajta vagyok, hogy mindent lássak és halljak s továbbra is biztosíthatom, hogy a jövőben is módomban lesz tisztelt megbízóim bizalmát kiérdemelni. Nincs a házban senki, aki a legcsekélyebb mértékben is gyanakodnék valódi minőségemre.“

Első jelentés.

Az a fiatal úr, aki most mint vendég Bowmore uréknál időzik, amint már helyesen értesült, Linwood Percy. Bár Bowmore kisasszony vőlegénye, nem tudja eléggé óvatosan titkolni, hogy a kisasszony atyja iránt nem viseltetik nagy barátsággal. A fiatal hölgy ezt észre is vette és zokon esett neki. Megróttá, hogy jegyese atyjával szemben befolyásoltatja magát valami ismeretlen rágalmozó besugásaitól.

Linwood ügyetlen védekezése, amint hallom, civódásra vezetett! Az eljegyzés hirtelen felbontását csak Linwood gyors engedékenysége akadályozta meg.

„Ha velem szemben lett volna bizalmatlan, így szólt Charlotte kisasszony, meg tudnám bocsátani. De ha oly nemes férfival szemben árul el bizalmat-

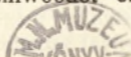
lanságot, aminő édes atyám, akkor nem ismerek irgalmat.“

A gyermeki szeretet ez erős kitörése után Linwood a megoldás legrövidebb útját választotta s okosan a fiatal hölgynél elnézéséhez felebbezett.

A fiatal ember atyja hagyatéka révén bizonyos pénzüsszeget követel a parlamenttől és Charlotte kisasszony nagyon örült neki, hogy Linwood arra kérte atyját, adjon neki tanácsot, mi módon érvényesíthetné legkönnyebben követelését. Bowmore úr, hogy a saját politikai érdekeit előmozdítsa, bevezette Linwoodot a helybeli Hampden-egyesületbe; Charlotte kisasszony pedig oly nagylelkűen jutalmazta udvarlóját, hogy nem hagyhatom említés nélkül. Megengedte neki, hogy jegygyűrűt vonhasson az ujjára és aztán szíve szerint megcsókolhassa.

Második jelentés.

Linwood úr több ízben meglátogatta a köztársasági szellemű egyesületet és Bervir bíró úr, a kapitány atyja, megtudván ezt, megírta fiának. Amit előre várhattunk, csakugyan bekövetkezett. Bervir kapitány jelenti, hogy visszatér Angliába, hogy a közjó érdekében érvényesítse befolyását Bowmore úr államellenes hatásával szemben. Időközben Linwood ügye az alsóház elé került, ahol tárgyalását behatóbb megfontolás céljából egy fél esztendőre elnapolták. Bowmore és Linwood, de különösen az előbbi — emiatt nagyon dühös. Bowmore gyűlésre hívta össze az egyesületet, hogy ott szóvá tegye az ifjú barátjával elkövetett igazságtalanságot s azt javasolta, hogy vegyék fel tagul Linwoodot ebbe a forradalmi társulatba.

Harmadik jelentés.

Linwood urat bevették a társulat tagjai közé. Bervir kapitány igyekezett felvilágosítani őt arról a veszélyről, amelyben forog, ha köztársasági hajlamu barátainak társaságából ki nem válik, — de igyekeve teljesen kárba vezett. Bowmore és Linwood beszédet mondtak az egyesületben avégből, hogy a kormány figyelmét sürgősen rátereljék Linwood követelésére. Bowmore ur üres frázisai, amint gyorsírónk további följegyzéseiből kitűnik, ezer meg ezer tudatlan emberre nagy hatást gyakoroltak. Én azt hiszem, egész seereg megcáfolhatatlan érv szól amellett, hogy ezt az embert rögtön le kell tartóztatni. Vajjon kívánatos-e Linwood úr letartóztatása is, azt nem merem eldönteni. Csak jelzem, hogy az ő lázító beszédei versengenek Bowmore leghevesebb izgatásával.

Ennyit a jelenről. Bátorkodom azonban figyelmét tiszteletteljesen föl hívni a közel jövőre.

Április másodikán nyilvános népgyűlést tart az egyesület Dartford mellett a szabadban „az angol szabadság megóvása“ érdekében. A terv az, hogy Bowmoret, aki a gyűlésen elnökölni fog, gyűlés után az egész tömeg lekiséri a Westminster-Hallba, hogy ott személyesen szálljon síkra az alsó ház színe előtt Linwood ügye mellett. Egészen komolyan azt hirdeti, hogy „a kormány kegyencei nem fogják merni egy hajszálát sem meggörbíteni.“ Charlotte kisasszony teljesen egyetért atyjával, Linwood pedig Charlotte kisasszonnyal.

Így folynak a dolgok abban a házban, ahol én szolgál-szerepet játszom.

Mellékelem a Hampden-klub minapi ülésén mondott beszédek gyorsírói fölvetését s tisztelettel kérek további utasítást.

Negyedik jelentés.

Parancsait a ma reggeli postával megkaptam.

Azonnal fölkerestem Bervir bírót, természetesen rendes ruhámban s átadtam neki az ön hivatalos leiratát, amelyben arra utasít, hogy Bowmoret és Linwood Percyt tartóztassam le.

A tiszteletreméltó hivatalnok nem tudta, mitévő legyen. Teljesen belátta annak a sürgősségét, hogy a tervbevett letartóztatást a kormány érdekében szigorúan titkolni kell. Csak annyiban volt kellemtelen engedelmeskednie az elfogató parancsnak, amennyiben az fia meghitt barátjára vonatkozott.

Ha a leirat hangja nem lett volna oly határozott, akkor valóban azt hiszem, hogy Bervir bíró arra kérte volna önt, sziveskedjék Linwoodnak megmondási időt engedni. De mivel e végső lépésre hamarosan nem merte elszánni magát, a fiatal ember érdekében ravasz fordulattal alaki okok miatt kijelentette, hogy az elfogató parancsot április másodika előtt nem állítja ki. Kérem szíves tudomásul vételét annak, hogy én március 31-dikén jártam nála.

Ha e halogatás, amelynek kénytelen voltam engedni, alkalmat akar nyújtani Linwood urnak a szökevényre, akkor élhet ugyanezzel az alkalommal Bowmore úr is, mert az ő neve is benne van az elfogató parancsban. De megnyugodhatik abban, hogy én mindkettőjükre, de különösen Bowmore urra rendkívül fogok ügyelni. Ez utóbbi a veszedelmesebb s ő róla tehető tel leginkább, hogy amint gyanakodni kezd, megugrik a törvény elől.

Végül azt kell még jelentenem, hogy mikor távoztam, Bervir bíró tornácán három személyt vettem észre. Az egyik fia volt, a kapitány, a másik leánya, Bervir kisasszony, s a harmadik a sima nyelvű vén

katona, Mulvany őrnagy. Ha csakugyan azt tervezik, hogy Bowmore és Linwood megszökjenek, akkor sziveskedjék figyelembe venni azt az állításomat, hogy az ép említettem személyeknek része lesz a szöktetésben, sőt talán még magának Charlotte kisasszonynak is, aki azonban ez idő szerint legkevésbé sem sejtí még a végzetet, amely atyja feje fölött lebeg, mivel most teljes figyelmét a kelengye gondjai foglalják le.

Mivel én magam is nagy tisztelője vagyok a szép nemnek, be kell vallanom, hogy a kisasszonyra nézve súlyos csapás lesz, ha vőlegénye az esküvő napja előtt börtönbe kerül.

Az elfogatásról magam fogok hírt adni. Böven lesz rá idő, hogy a délutáni londoni postával jelentést küldjek.

Ezzel végezhetem is jelentésemet, ha csak valami váratlan dolog nem következik be.

TIZEDIK FEJEZET.

A szökés.

Április elsején este Bowmore-né asszony egyedül maradt otthon a cselédséggel. Bowmore Linwooddal együtt távozott, hogy részt vegyenek az egyesület egy rendkívüli ülésén. Nem sokkal később Charlotte is távozott hazulról, még pedig fölötte rendkívüli körülmények között.

Pár perccel atyja és Linwood távozása után levelet kapott, mely látszólag örülten felizgatta. Így szólt anyjának:

— Mama, néhány percig bizalmasan kell beszélnem Bervir kapitánnyal egy olyan ügyben, amely valamennyiünkre nézve a legnagyobb mértékben je-

lentős. A kapitány a főkapú előtt várakozik és be fog jönni, ha az ajtóban mutatkozom.

Bowmore-né asszony erre bővebb felvilágosítást kért.

— Magyarázatra nincs most idő, volt a rövid felelet. Kérlek, hagyj engem a kapitánnyal egyedül öt percre.

Bowmore-né asszony még mindig tétovázott. Charlotte hevesen felkapta nyári kalapját és szenvedélyesen kijelentette, hogy egyenesen kimegy Bervir kapitányhoz, ha bent a házban nem fogadhatja.

E kijelentésre engedett Bowmore-né és kiment a szobából.

A következő pillanatban belépett a szobába a kapitány.

Bowmore-né asszony, bár leánya kivánságát teljesítette, arra még sem tudta elszánni magát, hogy minden felügyelet nélkül hagyja leányát olyan emberrel, akit épen maga Charlotte rágalmazónak és hűtlen barátnak tekintett. Kiment tehát a fogadó-teremhez kívülről csatlakozó verandára, kellő távolságra a fogadó-teremnek mind a két ablakától, amelyek félig nyitva voltak, hogy a szoba jól szellőzzön. Ott várakozott és figyelt.

Egy ideig suttogva folyt a beszélgetés.

Amint Charlotte és Bervir egyre izgatottabb lett, önkénytelenül hangosabban kezdtek beszélni:

— Esküszöm önnek keresztény hitemre! halotta Bowmore-né a kapitányt. Esküszöm az istenre, aki hallja a szavamat, hogy igazat beszélek!

És Charlotte zokogva így felelt neki:

— Nem tudok hinni önnek! Nem szabad hinned! Óh, hogy kívánhatja tőlem, hogy ilyesmit tegyek! Hagyjon! Hagyjon!

Bowmore-né asszony, aki e szavak hallatára megrémült, az ablakhoz lépett és benézett a szobába.

Bervir karon fogta leányát, s rá akarta birni arra, hogy távozzék vele együtt a szobából. A lány ellenkezett és arra kérte, hogy eressze el. A kapitány eleresztette Charlotte karját és valamit sugott a fülébe. A lány ránézett és hirtelen határozott.

— Engedje meg, hogy megmondjam anyámnak, hová megyek, szolt, és akkor beleegyezem.

— Nem bánom! felelt a kapitány. De gondoljon arra, hogy minden perc drága; minél rövidebben, annál jobb.

Bowmore-né asszony besietett a verandáról a lakásba s az előszobában találkozott velök. Charlotte röviden közölte vele mondanivalóját.

— Azonnal Bervir biróhoz kell mennem. Ne aggódjál értem, mama! Tudom, mit teszek és azt is tudom, hogy jól teszem.

— Bervir biróhoz! kiáltott Bowmore-né iszonyuan megdöbbenve. Mit szól majd atyád, mit fog gondolni Linwood, ha visszajönnek a klubból?

— Hugom kocsija a közelben várakozik, felelt Bervir. Rendelkezésére áll Charlotte kisasszonynak. Könnyen hazatérhet újra, ha el akarja titkolni látogatását atyja és Linwood úr előtt.

Mialatt ezt mondta, az ajtó felé vezette Charlotte-ot. A lány visszasietett és gyöngéden megcsókolta édes anyját. Bowmore-né asszony utánok kiáltott, hogy várjanak.

— Nem bocsáthatlak el atyád engedelme nélkül, mondta leányának.

Sem Charlotte, sem a kapitány nem ügyelt szavaira. Keresztül siettek a kis kerten, ki a kapun — s alig egy perc mulva eltűntek.

Eltelt több, mint két óra, a nap a szemhatár

alá süllyedt és Charlottenak még mindig nem volt se hire, se hamva. Bowmore-né, aki komolyan nyugtalanzkodott, csengetni akart s az inast Bervir bíróhoz akarta küldeni, hogy leánya visszatérését siettesse. Amint a csengetyű felé sietve, a kandalló közelébe ért, halk léptek neszét hallotta a folyosón, majd erősebb zajt, amelyet nyilvánvalóan az okozott, hogy valami súlyosabb tárgyat leejtettek.

Bowmore-né hirtelen megrántotta a csengetyűt és kinyitotta a fogadó-terem ajtaját. Ugyane pillanatban elrohant előtte a kém és kijutott a szabadba. Bowmore-né követte, amily gyorsan csak tudta, a kis kerten keresztül a kapuhoz. Éppen jókor ért még az utcára, hogy lássa, hogy ugrott föl az inas hátulról egy a nyárilak előtt álló postakocsi podgyász-deszkájára éppen abban a pillanatban, mikor a kocsis a lovak közé vágott s megindult London felé.

A kém látta, hogy Bowmore-né ránéz és orcátlan fejmozdulattal először a kocsi belsejébe mutatott, azután a kocsi fölött ki az országútra, mintha azt akarta volna jelezni, hogy a kocsi belsejében ülő utast követni fogja útja végeig.

Mikor Bowmore-né asszony megfordult, hogy visszatérjen a házba, a saját elképedését látta tükröződni a két nőcseléd arcán is, akik nyomon követték volt őt.

— Ugyan kinek a nyomát hajszolhatja az inas, nagysága? kérdezte a szakácsnő. Azt hiszi, hogy valami tolvajét?

A szobaleány a kocsi után mutatott, amely alig látszott már a távolban.

— Ostoba! szólt. Hát a tolvajok úgy utaznak? Nagyon szeretném, ha az úr itthon volna már, folytatta, mintegy önmagával beszélve; félek, hogy valami baj van.

Bowmorené asszony, ki a kertajtón újra visszatért a házba, azonnal megállt s a szobalányra tekintett.

— Hogy jut eszedbe az úr, Amália, ha attól félsz, hogy valami baj történt? kérdezte.

Amália elsápadt s láthatóan megzavarodott.

— Nem akarom nyugtalanítani, nagysága, — szolt — én igazán nem tudom, mitévő legyek.

Bowmorené asszony teljesen elvesztette a fejét az ijedelem leggonoszabb fajtájában, valami ismeretlen veszedelemtől való félelmében.

— Ne hagyj tovább ebben a bizonytalanságban, szolt bágyadtan. Tudasd velem, bármi történt.

Visszatért a fogadó-terembe s a szobalány követte. A szakácsnő, aki nem akart egyedül maradni, a szobalány után ment.

— Kora délután hallottam valamit, nagysága, kezdte Amália; a szakácsnőnek éppen dolga volt...

A szakácsnő szavába vágott: még nem bocsátotta meg a szobalánynak, hogy ostobának nevezte.

— Nem, Amália, ha engem is bele keversz, akkor ne azt mondd, hogy dolgom volt, hanem hogy nyugtalanul töprengtem a leves miatt.

— Nem látom, mit változtat a dolgon a te töprengésed, kezdte újra Amália. Arról van szó, hogy nem te, hanem én mentem ki a veteményeskertbe zöldségért.

— De nem az én kívánságomra, Isten engem úgy segítjen! jelentette ki a makacskodó szakácsnő.

— Eredj ki a szobából! szolt Bowmorené, mert türelme már teljesen fogytán volt.

A szakácsnő nem akart hinni saját fülének.

Bowmorené az ajtóra mutatott. A szakácsnő így szolt:

— Oh? s a felkiáltást félig kérdésként hang-

sulyozta. Bowmorené még mindig az ajtóra mutatott s a szakácsnő végre illő hallgatással belenyugodott a helyzetbe s bevágta maga mögött az ajtót.

— Zöldséget akartam hozni, nagysága, folytatta Amália, mikor túl a kerítésen hangokat hallottam. A kerítés fája oly korhadt, hogy a repedéseken könnyen kiláthat az ember. Az urat láttam Linwood urral és Bervir kapitánnyal. Azt hiszem, hogy a kapitány úr megállította őket a mezőre vezető gyalogúton; úgyszólván a házba vezető út és az urak között állt s amit mondott, azt nagyon komolyan mondta.

— Mit mondott Bervir kapitány?

— Így szólt nagysága: — Utoljára kérdem Bowmore úr, megéri végre, hogy ön és Linwood úr veszélyben forog, ha el nem távoznak még ma este együtt erről a vidékről? — Az úr nagyon könnyen vette a dolgot.

— Utoljára kérdem, mondta, lesz szives bebizonyítani azt, amit mond, és megengedni, hogy mi magunk ítélhessünk?

— Megmondtam már, — felelt a kapitány — hogy valakivel szemben arra köteleztem magamat, hogy amit tudok, titokban tartom.

— Nagyon jól van, — szólt az úr — én pedig hazámmal szemben köteleztem magamat és csak annyit mondhatok önnek — szólt büszkén és hevesen — hogy sem a kormány, sem pedig kémei nem merik egy hajam szálát sem meggörbíteni, mert jól tudják, hogy fejem a nép barátjának a feje!

— Szóról-szóra igaz, szólt Bowmorené, aki rendületlenül hitt urában.

Amália folytatta:

— Bervir kapitány nem igen gondolkozott így. Elvesztette a türelmét. — Micsoda ostobaság! szólt. — E pillanatban a kormánynak egy kéme van az

ön házában, mint inas. — Az úr Linwood urra tekintett és hangosan felkacagott.

— Ezt az urat nem fogja kifárasztani, — szólt — ha akár ítéletnapig beszél is. Ő maga azonban megfordult s egy szót sem szólva többé, hazatért. A kapitány azonnal karonfogta Linwood urat, amint egyedül maradt vele.

— Az Istenre kérem — szólt — ne kövesse ennek az örültnek példáját!

Bowmorené asszony lelke mélyéből felháborodott.

— Csakugyan örültnek nevezte a férjemet? — kérdezte.

— Úgy bizony, nagysága, még pedig egészen komolyan. — Ha becsüli még valamire szabadságát — mondta Linwood úrnak — ha reméli, hogy Charlottenak férje lesz, akkor gondoljon a saját biztonságára. Szerezhetek önnek útlevelet. Meneküljön Franciaországba s várja meg ott, míg a lázongás megszűnik.

— Linwood úr nem a legjobb hangulatban volt s le akarta rázni a nyakáról a kapitányt.

— Charlotte atyja nemsokára nekem is atyám lesz — szólt — azt hiszi, elhagynám őt? Klubbeli barátaim magukévá tették az én ügyemet; azt hiszi, cserbe hagyhatnám őket a holnapai összejevetel alkalmával? Azt kívánja tőlem, hogy méltatlannak mutakozzam Charlottera, méltatlannak barátaimra? — Ezután sarkon fordult ő is és az úr után indult.

— És mit tett a kapitány?!

— Égre emelte kezeit, asszonyom és nézett — esküszöm, hogy megdermedt bennem a vér, mikor rátekintettem. Ha van igazság a földön, akkor erős a hitem, hogy...

A szobaleány nem fejezte ki gondolatát. Mielőtt szót is szólhatott volna tovább, rémült kiáltás hirdette a tornácon, hogy a szakácsnőnek van még ereje mások megzavarására.

Az úrnő és a szobaleány a nem ismert baj miatt rémülten kisietett. Ott állt a szakácsnő egyedül a tornácon és rámeredt a fogásra, amelyen a család férfitagjainak felöltői és kalapjai szoktak lógni rendszerint.

— Hol az úr utazó-köpenye? kiáltotta a szakácsnő, miközben elképedve nézett a fogas egyik üres kampójára. És hol az utazó sapkája? Nagy Isten, ő volt az, aki a postakocsiban elutazott! És az inas a háta mögött!

Bármily együgyű volt egyébként a szakácsnő, ez esetben öntudatlanul rendkívül fontos dolgot vett észre. A köpenyeg és a sapka, mind a kettő külföldi divatu, úgy hogy minden angolnak úgy színével, mint formájával azonnal a szemébe ötlött, kétségtelenül eltűnt. És így bizonyos volt az is, hogy az inas, akit a kapitány kémnek mondott, nagyon jól ismerte a köpenyegét is és a sapkát is, amelyet Bowmore úr utazás közben szokott használni.

Vajjon Bowmore délután óta meggyőződött-e arról, hogy csakugyan veszélyben forog? Talán a hirtelen szökés parancsoló kényszerűsége csak annyi időt engedett neki, hogy a tornácon magára kapja a köpenyegét és a sapkát? S az áruló inas meglátta őt, mikor a posta-kocsiba sietett? A szakácsnő okoskodása mind e kérdésekre igennel felelt s ha a szobaleány jól ismételte Bervir figyelmeztető szavait, akkor ez esetben csakugyan nem lehetett lekicsinyelni a szakácsnő okoskodását.

Bowmorené asszony e végső fontolgatás közben teljesen elvesztette erejének azt a gyöngé marad-

ványát is, amelyet az előzmények meghagytak volt még neki. A szegény hölgy elájult. Amália ráültette a tornácon egy székre s rákiáltott a szakácsnőre, hogy nyissa ki elől az ajtót és bocsásson be friss levegőt. A szakácsnő engedelmeskedett, de ugyanakkor újra rémületesen kiáltott. Ez a kiáltás nem kisebb dolgot jelentett, mint azt, hogy Bowmore úr Linwoodal együtt vígan és egészségesen hazatért a klub gyűléséből.

Természetesen egész sora következett az elkerülhetetlen kérdéseknek és feleleteknek. Bár Bowmore úr, amint újra kijelentette, saját személyének biztonságáról politikai tekintetben teljesen meg volt győződve, mégis elhalványodott, mikor a fogas üres kampójára tekintett. Talán valami ismeretlen ember vállalkozott az ő helyettesítésére? És postakocsit is béreltek pusztán azért, hogy a fenyegető üldözést hamis nyomra térítsék? Mit jelentett mindez? Ki volt az a jó barát, aki szolgálatával így hálára kötelezte? Ami az inast illette, az ő viselkedésének most már csak egy magyarázata lehetett. Teljesen igazolta azt, amit a kapitány állított róla. Bowmore urnak eszébe jutott egyszeriben az is, amit a kapitány a menekülés sürgős szükségességéről mondott. Szótlanul és nagyon meghökkenve tekintett Linwoodra és még jobban elsápadt. Linwood, akinek gondolatai csak egy percre terelődtek el szerelme tárgyáról, hűségesen visszatért Charlottehoz.

— Halljuk, szólt, mit mond a dologhoz Charlotte? Hol van?

Lehetetlen volt e kérdésre pár szóval válaszolni.

Bowmorené megrémülve a hatástól, amelyet magyarázgatása Linwoodra tett s gyámoltalan tehetlenségében, amennyiben leánya távollétéről nem

volt képes beszámolni, zokogni kezdett s a gondviselésbe vetett jámbor bizalmát hajtogatta.

Férje politikai szempontból fogta fel az új csapást. Leült és tenyerével színészmódra homlokára ütött.

— Eddig, szólt a nagy hazafi, politikai ellenfeleim csak az ujságok utján támadtak, de most saját gyermekemben támadnak!

Linwood egy szót sem szólt; de tekintete rosszat jósolt Bervir kapitánynak, ha találkozik vele.

— Elmegyek és hazahozom, amily gyorsan csak járhatok lóháton.

Ennyi volt az egész, amit mondott.

Lovat fogadott a városi vendéglőben s elvágott Bervir háza felé.

Linwood távolléte alatt Bowmore úr saját kezével bezárta a nyárilak összes bejáratait.

Miután megtette a legegységibb elővigyázati intézkedést, felment szobájába és telecsomagolta uti bőröndjét.

— Amire szükségem lesz a börtönben, jegyezte meg. A kormány vérebei nyomomban vannak.

— Percyt is üldözik? bátorkodott megkérdezni az asszony.

Bowmore türelmetlenül föltekintett és így kiáltott: — Eh! mintha Linwood személye mellékes volna! Bowmorené asszony azonban másképp gondolkozott; a jólelkű asszony telerakott egy úti bőröndöt Linwood számára is, egy szót sem szólva, szobája rejtett mélyében.

Eltelt egy óra, vagy több is, anélkül, hogy valami történt volna.

Bowmore úr gondolatokba mélyedve járt fel s alá a fogadó-teremben. Olykor teljesen elmerült a menekülés gondolatába; majd meg az a beszéd járt

az eszében, amelyet a holnapi nyilvános gyűlésen akart elmondani.

— Ha ma este elmenekülök, jelentette ki igen józanul, mi lesz a beszédemmel? Ma este nem akarok menekülni! Akarom, hogy a nép hallja szavamát.

Ujra leült és izgatottan összefonta a karjait. Midőn feltekintett feleségére, hogy lássa, milyen hatással volt rá kijelentése, a kertajtó felől nehéz kocsi kerekeinek a csikorgása és lódobogás hangzott a szobába. Bowmore úr fölugrott s egészen úgy viselkedett, mintha a menekülés kérdésében hirtelen megváltoztatta volna véleményét. Amint kijutott a tornácra, Linwood hangját hallotta az elül levő kapuból.

— Eresszenek be! De rögtön!

Bowmorené asszony visszahuzta a reteszt, megelőzve a cselédeket.

— Hol van Charlotte? kiáltott, mikor látta, hogy Linwood egyedül áll a kapuban.

— Elment! felelt Linwood dühöngve. Párisba szökött Bervir kapitánnyal. Olvassa a saját vallomását. Épen ide akarták küldeni egy hírvivővel, mikor odaértem.

Átnyujtott Bowmorenének egy levelet s azután félrevonult, hogy férjével beszéljen, mialatt Bowmorené olvasott.

Charlotte nagyon röviden írt anyjának: csak annyit, hogy ha majd visszatér, mindent megmagyaráz. Egyelőre biztos kísérettel — egy hölgy társaságában — távozott hazájából és Párisból fog írni.

Ez volt a levélben, amelyet láthatóan nagy seb-tiben írt meg.

Linwood az ablakhoz vonta Bowmore urat s egy négyes fogatra mutatott, amely a kertajtó előtt állt.

— Eljön velem, hogy atyai tekintélyével támogasson? kérdezte komolyan, vagy pedig rám bizza a dolgot és elereszt egyedül?

Bowmore urnak tisztelői között nagy híre volt „sikerült válaszai“ miatt. Ilyet vágott ki most is.

— Nem vagyok Brutus, szólt, én Bowmore vagyok. A lányom mindenek előtt! Ide az utitáskámmal.

Mialatt a táskákat bevitték a kocsiba, Bowmore urnak új ötlete támadt.

Kihuzott a kabátja zsebéből egy nagy csomó sűrűn teleírt papirlapot. A tiszta lapra, amelybe be voltak az ívek csavarva, nagy betűkkel ezt írta rá:

„Borzasztó családi szerencsétlenség! Bowmore alelnök kénytelen távozni Angliából! Egy szeretett lány jóléte forog kockán! Beszédét Joskin úr, a klub titkárja, fogja a gyűlésen felolvasni.“ (Bizalmasan Joskinnak: nyomassa ki ezt a pár sort és küldje szét mindenfelé. És ha beszédemet felolvassa, az Istenre kérem, ne nyelje el a mondatok végét.)

Eldobta a tollat és rövidesen megölelte a feleségét. Meghagyta a szegény asszonynak, hogy a papirtekercset küldje el a klubba, anélkül, hogy eközben egyetlen szóval vigasztalta vagy bátorította volna. Linwood ellenben biztató, barátságos szavakkal nyugtatta, mikor búcsút véve arcon csókolta.

Másnap reggel levél érkezett Bowmore asszony címére. A levelet magán küldönc hozta el a nyári-lakba.

Mikor felbontotta a levelet, ráismert a maga és a férje régi barátjának, Múlvany örnagynak a keze irására. Szinte magán kívül olvasta a következő sorokat:

„Kedves Bowmorené!

Fontos ügyekben arany szabály a rövidség. Életem nagy tettei közül újra teljesítettem egyet — megmentettem a férjét.

Hogy tudtam meg, hogy barátom veszélyben forog, azt most nem mondhatom meg. Elégedjék meg azzal, hogy Bervir bíró vendéglátó házában időzve, megtudtam, hogy a belügyminiszterium egy kémje befonja önöket, anélkül hogy észrevennék, mert mint inas szegődött el önökhöz. Ha túl nem jártam volna a fickó eszén, akkor nemcsak a kegyed férjét, hanem még egy másik jó barátomat is börtönbe juttatta volna.

A következőt cselekedtem :

Mindenekelőtt fel kell frissítenem a kegyed emlékezetét. Bizonyára emlékszik arra, hogy én meg férje körülbelül egyforma természetűek vagyunk? Nos tovább! Nem vette észre, hogy férje utazóköpenye és sipkája elveszett a fogasról? Én loptam el, tisztelt asszonyom; s a saját csekélységemet ékesítettem vele. Nem hallott valami hirtelen zajt a tornáccon? Óh bocsásson meg, én csináltam a lármát! És el is értem vele azt, amit akartam. A kém felszaladt a zajra a konyhából, mert gyanította, hogy valami nincs rendjén. Mit látott a nyomorult, mikor a tornácra ért? Urát, aki uti ruhában kisietett a házból. Mit látott, mikor kiért a kertbe? Urát, aki postakocsiba ülve London felé menekült. Mit tett erre a született akasztófavirág? Felugrott a kocsii hátuljára, hogy el ne szalassza foglyát. Éjszaka volt, mire Londonba érkeztünk. Egy ugrással kint termettem a kocsiból s bejutottam a lakásomba, mielőtt arcomba tekinthetett volna.

Az elfogatási parancs kelte — bizonyára ke-

gyed is tud erről — arra kényszerítette őt, hogy másnap reggelig várjon.

Egész éjszaka a bowstreeti titkos rendőrökkel együtt őrt állt a házam előtt. Amint virradni kezdett, behatoltak a házamba — és kit találtak ott? Mulvany őrnagyot, aki kényelmesen pihent ágyában, és oly ártatlan arccal, mint a ma született gyermek! Óh, megtették kötelességüket! Keresztül-kasul kutatták a házat, a konyhától a padlásig; de végül hosszú orral távoztak. Csak egyet sajnálok — hogy eleresztettem a kémet, anélkül, hogy derekasan elraktam volna. De nem baj! Legközelebb majd pótolom.

Értesítsen, ha jó hírt kap kedves menekülőinkről s ez mindennél inkább meg fogja jutalmazni azt a csekélységet, amit cselekedtem.

Tisztelő készséges híve

Terence Mulvany.“

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

A hajsza és a találkozás.

Mikor Bowmore úr azon vette észre magát, hogy oly gyorsan menekül a doveri országuton, ahogy négy ló csak repülhet, kedve kerekedett ahhoz, hogy Linwood eljárását megítélje a saját merőben önző szempontjából.

— Ha megszívlelte volna tanácsomat, szólt, akkor úgy bánt volna el ezzel a Bervirrel, amint az ilyen képmutató gazember megérdemli. De ezt nem tette! A saját éretlen benyomásaira támaszkodott. Mikor a párbaj után kezet nyújtott neki, (én pisztolyom tartalmát adtam volna be neki!) vonakodott a

kezét visszahúzni, midőn ez a rágalmozó az ön barátságára hivatkozott és könyörgött, hogy ne utasítsa el. Most látja a következményeit!

— Várjon, amíg Párisba érkezünk!

Linwood utitársa elméjének minden élességével sem volt képes belőle más feleletet kicsalni.

Minthogy Bowmore úr ily módon nem juthatott el céljához, az eléjük tornyosuló akadályokra kezdett célozgatni.

— De van-e elég pénzünk az utra?

Linwood megtapogatta zsebét és röviden így felelt:

— Van bőven.

— Van útlevelünk?

Linwood mogorván előhuzott egy levelet.

— Itt a szükséges hatósági igazolvány, szólt. Ennek alapján kiadja majd a doveri konzul útleveleinket. De jegyezze meg jól! tette hozzá intő hangon, én becsületszavamat adtam Bervir bírónak, hogy franciaországi utunkban nincs semmiféle politikai célunk. Tartsa meg politikáját saját magának a nagy csatorna tulsó felére.

Bowmore úr elképedve hallgatott.

Charlotte kedvese új színben mutatkozott előtte, mint olyan ember, aki nincs többé tekintettel Charlotte atyjára.

Hiába való dolog lett volna tovább beszélni vele.

Óvatosan került minden további alkalmat a társalgás megújítására, amennyiben hátradőlt a kocsiban és lehunyta a szemét. Az igazság pedig az volt, hogy Bowmore beszéde és viselkedése észrevétlenül azt az üdvös hatást gyakorolták Linwood lelkére, amelyet Bervir kapitány hiába igyekezett előidézni, mivel akkor Charlotte befolyásával is kellett küzdenie. Linwood az egész uton szigorúan azt tette, amire Bervir egy

szer rá akarta birni őt: — távol tartotta magától Bowmore urat.

Minden állomáson kérdezősködtek a szökevények után és minden állomáson Bervir, Charlotte és a velök utazó hölgy többé-kevésbbé világos leírásával feleltek a kérdezősködésre. Alakoskodásnak nyoma se látszott; nem birtak rá senkit sem arra, hogy az ő kedvökért eltitkolja az igazságot.

Miután az érzelmek első vihara némileg elült keblében, Linwood gondolataiban összekapcsolódott az egész különös ügy Bervir bírónak szinte érthetetlen viselkedésével, amidőn ő, Linwood, megjelent nála. Az öreg úr kijött vendége elé a tornácra, anélkül, hogy egy szóval is helytelenítette volna fia eljárását vagy emiatt — legalább látszólag — csak kedvetlen is lett volna. És hiába kért tőle Linwood felvilágosítást. Csak ennyit mondott:

— Én nem vagyok Artúr meghitt embere; fiam nagykorú, ép úgy, mint leányom, aki szabadon határozta el magát arra, hogy bátyját elkísérje. Nincs jogom arra, hogy ellenőrizzem őket. Azt hiszem, hogy magukkal vitték Bowmore kisasszonyt Párisba: ennyi minden, amit én tudok.

Ugyanezt a rendíthetetlen nembánomságot árulta el akkor is, mikor kiadta az útlevelek kiállításához szükséges hivatalos igazolványt. Linwood megnyugtató feleletet adott a politikára vonatkozó kérdésére, mire Bervir bíró minden akadály nélkül kiállította az okíratot. Így viselkedett az apa, s most a fiú viselkedése ugyanezt az arcátlan lelkinyugalmat árulta el. Mire lehetett következtetni ebből a megfigyelésből? Linwood lemondott a kísérletről, hogy erre a kétségbeesett kérdésre megfeleljen.

Hajnali két óra felé Doverba érkeztek.

A Franciaországgal való forgalmat 1817-ben

még vitorlášhajók közvetítették. Mivel Bervir jóval később ért Doverba, mint a rendes postahajó elindult, kibérelt egy parti járművet s kedvező szél mellett elvitorlázott a két hölgyel Calais felé.

Linwood első heves fölindulásában azonnal követni akarta; a következő pillanatban azonban megfontolta, hogy az útlevelek hiánya elháríthatatlan akadályul szolgálhatna. A konzul e föltétlenül szükséges okmányokat bizonyára nem állítaná ki hajnali két órakor!

Az egyetlen megoldás az volt, hogy várják meg a rendes postahajót, — mely néhány óra múlva indul, — reggel nyolc és kilenc között. Ez esetben a rendes hivatalos órák előtt is szorgalmazhatnák útleveleiket, ha előterjesztik részletesen a körülményeket, amelyeket a hivatalos igazolvány is bizonyított.

Bowmore úr követte Linwoodot a legközelebbi fogadóba s az utazás nehézségeivel szemben előkelő közönyt tanusított. Olyan arccal rendelt frissítőket, mintha pusztán felebaráti szeretetből valami szomorú kötelességet teljesítene saját magával szemben.

— Ha beszédemre gondolok, szólt evés közben, szívem vérzik a népért. Néhány óra múlva ezren meg ezren összegyűlnek és sováran várják, hogy engem hallhassanak. És kit fognak látni? Én helyettem Joskint! Joskint, kezében kézírattal! Joskint, aki a mondatok végét elharapja! Ezt sohasem fogom Charlottenak megbocsátani. — Pincér, még egy pohár cognacot vizzel!

Rendkívül gyors utazás után megérkeztek az utasok a csatorna másik szélén a francia partra, mielőtt a becsapott kém visszaérkezett volna a postakocsin Londonból Dartfordba. Postakocsin folytatták

utjukat Amiensig s idejében megérkeztek még, hogy helyet kapjanak a Párisba induló gyorskocsin.

Amint Párisba érkeztek, újra szemben találtak magukat Bervir kapitány érthetetlen viselkedésével.

A nyüzsgő néptömegben, amely a gyorskocsi megérkezését várta, volt egy férfi, aki kezében egy darab papírral, nyilvánosan keresett valakit, akinek a gyorskocsin kellett érkeznie. Miután rápillantott a papírlapra, szemét le nem véve Linwoodról és Bowmoreról hirtelen hozzájuk lépett.

— Ha találkozni óhajtanak a kapitánnyal, szóljt tört angolsággal, ebben a fogadóban ráakadnak.

Átnyujtott Linwoodnak egy kártyát és eltűnt a tömegben, mielőtt bármi egyebet lehetett volna még kérdezni tőle.

Még Bowmore úr sem tudott uralkodni az emberi gyöngeségen s erre az eseményre önkénytelenül elcsodálkozott.

— Mi lesz most? kiáltott.

— Várjon, amíg eljutunk a fogadóba, — szóljt Linwood.

Egy fél óra múlva odaértek s a pincér elvezette őket a keresett ajtóhoz. Linwood félretolta a pincért és berontott a szobába.

Bervir kapitány egyedül volt és ujságot olvasott. Mielőtt Linwood ajkáról elröppenhetett volna az első dühöngés, Bervir lecsillapította őt, rámutatva a kandallótól jobbra egy zárt ajtóra.

— Charlotte ebben a szobában van, szóljt; beszéljen nyugodtan, hogy meg ne rémüljön. Tudom, mit akar mondani, tette hozzá, amint Linwood közeledett feléje. Legyen szives, hallgassa végig előbb védekezésemet s azután ítéljen, vajjon a legnagyobb gazember vagyok-e a világon, vagy az ön legjobb barátja?

Barátságosan beszélt s arcán és viselkedésében szelid komolyság tükröződött. Az a rendkívüli nyugalom, amellyel beszélt és mozgott, csilapító hatással volt Linwoodra. Anélkül, hogy tudta volna, mikép, végighallgatta Bervirt.

— Először elmondom önnek, mit tettem, folytatta a kapitány, és azután, hogy miért tettem. Magamra vállaltam, Linwood úr, hogy az esküvőjére vonatkozó intézkedéseket megváltoztassam. A dartfordi templom helyett, ha nem lesz ellenvetése, a párisi angol követség kápolnájában lesz meg az esküvő, ahol régi diákkori pajtásom a káplán, aki megesketi önöket.

Ez több volt annál, amit Linwood önuralma kibírhatótt.

— Arcátlansága hihetetlen, kiáltott.

— És teljességgel türhetetlen, tette hozzá Bowmore úr. Ért ön, uram? Bármit hoz fel mentségül, én minden körülmények között visszautasítom azt, hogy ravasz csel áldozatává legyek.

— Ön a saját makacs vonakodásának az áldozata, felelt Bervir, mert nem akarta megszívlelni jóakaró figyelmeztetésemet. A tizenkettedik órában kértem önt és Linwood urat, hogy gondoskodjanak biztosságukról; de hiába beszéltem.

Linwoodnak újra kifogyott a türelme.

— Hogy saját szavaival éljek, — szólt — ítélnem kell még, vajjon úgy viselkedett-e velem szemben, mint gazember, vagy mint jó barátom. Eddig nem mondott még semmit igazolására.

— Úgy van! szólt Bowmore úr helyeslőleg. Térjen a dologra, uram! Leányom jó hírneve forog kockán.

— Bowmore kisasszony jó hírneve egy pilla-

natra sem kerülhet szóba, felelt a kapitány. Nővérem kezdettől fogva mindvégig útítársa volt.

— Utítársa? ismételte Bowmore úr bosszusan. Szeretném tudni, uram, mire való volt ez az utazás? Mint meggyalázott apa azt a határozott kérdést intézem önhöz: miért szökött meg leányommal?

Bervir kivett a zsebéből egy papírlapot s mosolyogva átnyujtotta Linwoodnak.

Másolata volt Bowmore Orlando és Percy Linwood elfogatási parancsának, amelyet Bervir bírónak hivatalból ki kellett állítania. Most már nem volt veszedelmes a titkot elárulni, mert angol elfogatási parancsok akkoriban érvénytelenek voltak Franciaországban.

— Megszöktem a menyasszonnyal, szólt Bervir szeliden, mert bizonyos voltam benne, hogy ön Bowmore urral együtt utánunk fog rohanni. Ha nem kényszerítettem volna önöket arra, hogy április elsején Angliából utánam kivonuljanak, akkor másodikán mind a ketten az állam foglyai lettek volna. Nos, mit szól eljárásomhoz?

— Várjon, Percy, mielőtt felel, vágott közbe Bowmore. A mentséggel hamar előáll; de gondolja meg, hogy egy szóval sem tudja igazolni lányom hajlandóságát a szökésre.

— Befejezte egészen a mondanivalóját? kérdezte Bervir nagyon nyugodtan.

Bowmore nem mondott le arról a jogáról, amelyet legtöbbre becsült a világon, arról a jogáról, hogy nyelvét használja.

— Egyelőre, felelt gőgösen, befejeztem.

Bervir folytatta:

— Leánya beleegyezett abba, hogy velem távozzék, mert elvittem őt atyám házába s atyámat rábirtam arra, hogy a fenyegető letartóztatás titkába

beavassa. Más választása nem volt. Vagy eltűri, hogy makacs atyját és félrevezetett vőlegényét börtönbe vessék, — vagy beül mellém és hugom mellé a kocsiba.

Újra Linwoodhoz fordult.

— Barátom, emlékszik még arra a napra, mikor életemet megkimélte? Megemlékeztem erről én is.

És akkor akadt egyszer egy angol, aki nem érte be azzal, hogy az emberiség legnemesebb érzelmeit a szokott kézzszorítással fejezze ki.

Linwood, szívében kimondhatatlan hála túláradó érzelmével Bervir keblére borult. A két férfi megölelte egymást, mintha fivérek lettek volna; s e naptól kezdve mint fivérek szerették egymást és biztak egymásban.

A jobboldali ajtót belülről halkan kinyitották s előbbukant az ajtóból egy bájos arc — sötét szemében a boldogság könnyeivel, rózsás ajkát boldog mosolyra nyitva. Kissé remegő, édes, lágy hang tett szerény ellenvetést a következő kérdéssel:

— Ha jó barátunkkal végeztél, Percy, lesz talán nekem is valami mondani valód?

TIZENKETTEDIK FEJEZET.

Befejezés.

Percy és Charlotte esküvőjén csak azok voltak jelen, akik közvetlenül érdeklődtek az ifju pár házassága iránt.

A rövid reggelenél, amely az esküvőt a francia vendéglőben követte, Bowmore ragaszkodott ahhoz, hogy a kiválasztott hat hallgató, még pedig az új pár, a nyoszolyólány, a káplán, a kapitány és Bowmorené asszony előtt beszédet mondjon. De baj-e az, hogy

kevés a hallgató? Az angolok esztelen sóvárgását az után, hogy beszédet mondhassanak, az ilyen csekélység nem befolyásolhatja. A világ végén a természet tűnő erői egy szörnyű hangot fognak még utoljára hallani: — az utolsó angol hangját, aki az utolsó beszédet mondja.

Linwood nagy bölcsen hosszúra nyújtotta a mézes heteket. Erősen föltette magában, hogy végkép biztosítja befolyását feleségére, mielőtt újra atyja közelébe viszi.

Lindwood úr és felesége elkísérték az Angliába visszatérő kapitányt és hugát Boulogneig. Bowmore, a száműzött hazafi, ebben a kellemes városban ütött tanyát. Itt olcsóbb volt az élet, mint Párisban és a város közel volt Angliához. Ezért választotta ezt a helyet, mikor azon gondolkozott, vajjon Franciaországban maradjon-e, mint száműzött, vagy visszatérjen-e hazájába s ott mártir legyen a börtönben?

Az események Bowmore javára döntöttek, s mikor a Habeas Corpus akta újra életbelépett, Bowmore visszatért Angliába.

Évek teltek el azóta s Percy és Charlotte a regényíró szempontjából, miután megházasodtak, oly emberek lettek, akik nem igen érdekesek. Bervir nőtlen maradt s egyre magasabbra jutott a katonai ranglétrán.

Bowmore az új kormány szigorú felügyelete következtében, visszasülyedt a homályba, ahonnan ügyes miniszterek sohasem engedték volna előkerülni.

E kis dráma egyetlen érdekes személye ennél fogva dr. Lagarde maradt. Mindeddig nyoma sem volt a francia orvosnak, akinek álomlátása oly különösen egybevágott Linwood és Bervir sorsával. Bervir állhatatosan hitt a jóslatban és annak bekövetkezésében, s meg volt győződve róla, hogy vagy ő, vagy Linwood

találkozik még bizonyosan dr. Lagarde-dal s folytatják még egyszer a tanácskozást ott, ahol abbahagyták. Voltak, akik józan eszük sugallata szerint a jóslatot ügyes találgatásnak s a jóslat bekövetkezését merő véletlennek tartották. Ezek gúnyosan nevettek Bervirnek azon a hitén, hogy találkozik még egyszer dr. Lagarde-dal. De Bervir állhatatossága közmondássá vált. Semmi sem ingathatta meg szilárd meggyőződésében.

Több, mint tizenhárom esztendeje volt már a dr. Lagarde-nál tett látogatásnak, mikor Bervir Párisba utazott, hogy nyári szabadságát barátjánál töltsse, az angol követség lelkészénél. Percytől és Charlottétól így búcsuzott: — És ha esetleg találkozom dr. Lagarde-dal?

Ezernyolcszázharmincat írtak, Bervir július 24-én érkezett meg barátjához. E hónap 27-én tört ki az a híres forradalom, amely X. Károlyt három nap alatt megfosztotta a tróntól.

A második napon Bervir és vendéglátó barátja kimerészkedtek az utcára, hogy, mint több gondtalan angol, életük veszélyeztetésével is szemléljék a forradalom lefolyását. A nagy zűrzavarban elszakadtak egymástól. Mialatt Bervir kísérőjét kereste, egyszerre csak egy barrikád zárta el az útját, amelyet kétségbeesetten támadtak és védelmeztek. Zubbonyos és egyenruhás férfiak heverték egymáson holtan vagy haldokolva, s fölöttük a trikolor lengedezett a nép győzelmének a jeléül.

Bervir épen néhány csöpp enyhítő italt nyújtott egy szegény sebesültnek egy törött vizes palackból, mikor egyszerre csak a vállára nehezedett hátulról egy kéz. Megfordult s egy nemzetőrt látott, aki az irgalmasság cselekedeit gyakorolta a sebesültek között.

— Gyámolítsa ezt a szegény fickót, szólta a

nemzetőr, egy munkásra mutatva, aki véresen s a lőporfüsttől feketén, a közelben állt. Arcán könnyek gördültek végig.

— Könnyeimtől nem látom az utat, uram, mely céломhoz vezet, szólt. Segítsen ezt a gyászos terhet a szomszéd utcába vinni.

Egy durván összerótt fahordóra mutatott, amelyen egy halott vagy sebesült feküdt, akinek arcát és keblét ócska köpönyeg borította.

— Ez volt a nép legjobb barátja, szólt a munkás. Ápolt, vigasztalt, becsült és szeretett bennünket. S most itt hever holtan. Agyonlőtték, mialatt barát és ellenség sebeit kötözte egyforma buzgalommal.

— Bárki legyen, dicső halált halt, felelt Bervir. Megnézhetem?

A munkás igent intett.

— Bervir fölemelte a köpenyeget és ott látta maga előtt holtan — dr. Lagarde-ot.

TARTALOM.

	Oldal
I. A kuruzsló	3
II. A számok	5
III. A tanácskozás	8
IV. A győztes	14
V. A bálterem	21
VI. A szerelem	29
VII. Politika	37
VIII. A figyelmeztetés	40
IX. Hivatalos titkok	48
X. A szökés	53
XI. A hajsza és a találkozás	66
XII. Befejezés	73

megjelent

SZINMŰVEK.

A zárjel között levő szám a gyűjtemény sorszáma. — Egy-egy szám ára 30 fillér.

- Aischylos.** A lélánczolt Promethész. Ford. Zilahy K. (27. sz.)
— Agamemnon. Ford. Váradi Antal. (162. sz.)
- Byron.** Manfred. Ford. Ábrányi Emil. (23. sz.)
— Kain. Ford. Mikes L. (128. sz.)
- Bracco.** Don Pietro Caruso. Ford. Radó A. (80. sz.)
— Hűtelen! Ford. Radó A. (370.)
- Brieux E.** A bölcső. Színmű 3 felv. Ford. Gábor I. (203. sz.)
— A vörös talár. Színmű. Ford. Lándor T. (257—258. sz.)
- Bródy Sándor.** Hófehérke. (246.)
- Cavallotti-Radó.** Énekek-éneke. Dramolet. (53. sz.)
- Dóczy L.** Csók. Vigj. (360—361. sz.)
- Ifj. Dumas Sándor.** A kaméliás hölgy. Ford. Szemere. (15.)
- Du Maurier-Potter.** Trilby. (9.)
- Galdós Benito Pérez.** Elektra. Ford. Radó Antal. (233—234.)
- Giacosa.** Borus szerelem. Ford. Radó A. (89. sz.)
- Goethe.** Egmont. Ford. Salgó Ernő. (308—309. sz.)
- Gorkij.** Éjjelimenedékhely. Színm. Ford. Havas J. (344—345. sz.)
- Hauptmann Gerhard.** A takácsok. Ford. Komor Gy. (219.)
- Ibsen.** A népgyűlölet. Színmű. Fordította Vikár B. (41. sz.)
— A társadalom támaszai. Ford. *Lázár Béla. (123. sz.)
- Jókai Mór.** Helvita. (53—59. sz.)
— A fekete vér. (72. sz.)
- Katona József.** Bánk bán. Bevezette Beöthy Zs. (1. sz.)
- Kisfaludy Károly.** A kérők. Vigjáték. (5. sz.)
— Szilágyi Mihály szabadulása. Mátyás diák. Hűség próbája. Bevezette Bánóczy J. (202.)
- Maeterlinck.** A hivatlan vendég. A vakok. Marquis G. (232.)
— Monna Vanna. Ford. Ábrányi Emil. (315. sz.)
— Joyzelle. Ford. Ábrányi. (377.)
- Molière.** Dandin György. (81. sz.)
- Molière.** A fősvény. Hevesi S. (71.)
— A kényeskedők. Hevesi S. (142.)
— A botcsinálta doktor. (114. sz.)
— Scapin furfangjai. (322. sz.)
— Kénytelen házasság. (329. sz.)
— A képzelt beteg. (356—357. sz.)
- Murai K.** Huszárszerelem. (51. sz.)
- Murger-Barrière.** Bohém-élet. Ford. Radó A. (29. sz.)
- Petőfi.** Tigris és hiéna. (367—368.)
- Racine.** Phaedra. (185. sz.)
- Rákosi Jenő.** Aesopus. (200. sz.)
- Rostand E.** Cyrano de Bergerac. Ford. Ábrányi E. (231—232.)
- Rovetta.** A becsstelenség. Színmű 3 felv. Ford. Radó A. (18. sz.)
- Sardou és Najac.** Váljunk el. Vigjáték Ford. Fáti B. (25. sz.)
- Schiller.** A messinai menyasszony. Ford. Váradi A. (43.)
— Tell Vilmos. Ford. Váradi A. (255—256. sz.)
- Shakspeare.** A szent-ivánéji álom. Ford. Arany J. (20—21. sz.)
— János király. Ford. Arany János. (106—108. sz.)
— Hamlet dán királyfi. Fordította Arany János. (109—112. sz.)
— Coriolanus. Fordította Petőfi Sándor. (179—180. sz.)
— Othello. Ford. Mikes. (214—215.)
— Romeo és Julia. (288—289. sz.)
- Sophokles.** Antigone. Ford. Kemenes (Kempff) József. (84.)
- Tolstoj Leó.** A sötétség országa. Ford. Szabó E. (264—265. sz.)
- Tóth Ede.** A tolonc. (146. sz.)
— A falu rossza. Népszínmű. (226.)
— A kintornás család. Népszínmű. (346—350. sz.)
- Tóth Kálmán.** A király házasság. Vigjáték 3 felv. (38. sz.)
- Turgenyov.** A kegyelemkenyér. Színmű. Barabás A. (276.)
- Verga.** Parasztbecsület. Fordította Radó A. (80. sz.)
— A farkas. Népdráma. Fordította Radó A. (194. sz.)
- Wilde O.** Lady Windermere legyezője. Ford. Moly T. (323. sz.)

megjelent

Ismeretterjesztő: történeti, irodalom- és műtörténeti,
természettudományi, szónoki munkák és utleírások.A zárjel között levő szám a gyűjtemény sorszáma. — Egy-egy
szám ára 30 fillér.

- Angyal Dávid.** Bethlen Gábor élete. (133. sz.)
- Anonymus.** Béla király névtelen jegyzőjének könyve. (30. sz.)
- Apor Péter.** Metamorphosis Transylvaniae. (168. sz.)
- Apponyi Albert.** Válogatott beszédei, arcképpel. (271—272.)
- Id. Abrányi K.** Képek a magyar zenevilágból. (176. sz.)
- Áldassy Antal dr.** Pázmány Péter élete, képekkel. (63. sz.)
- Balogh Pál.** A magyar faj uralma. (364. sz.)
- Beöthy Zsolt.** Báro Wesselényi Miklós. (301. sz.)
- Berzeviczy Albert.** Magyar utazók Olaszországban. (340. sz.)
- Bécsi képes krónika.** (188.)
- Erodarics** históriája a mohácsi vészről. (337. sz.)
- Church.** Római élet Cicero korában. (306—307. sz.)
- Cicero.** Az öregségről. (65. sz.)
— A műkincsekről. (324—325. sz.)
- Csánki Dezső.** Rajzok Mátyás király korából. (331. sz.)
- Cserai Mihály** históriája. (120.)
- Deák Ferencz.** 1861-iki első felirati beszéde. (26. sz.)
— Második felirati beszéde. (377.)
- Demosthenes,** Philippikái. (302.)
- Dóczi Lajos.** Csokonai. (300. sz.)
- Esküdték és esküdtbírák** könyve. (155—156. sz.)
- Falk M.** Erzsébet királynéről. (64.)
- Flammarion.** Csillagos esték. (37.)
- Gaetano M.** könyve Mátyás királyról. (259. sz.)
- Garády V.** Tengerparti képek. (327.)
- Gesta Romanorum.** (318—319.)
- Gracza.** 1848. március 15. (32. sz.)
- Ifj. Hegedüs S.** Az óriások világa. Amerikai képek. (303. sz.)
- Hoitsy P.** Csillagok világa. (321.)
- Jékai Mór.** Emlékbeszéd Rudolf trónörökösről. (46. sz.)
— Kisebb alkalmi beszédek. (175.)
— Uti rajzok. (365. sz.)
- Janus.** Katona József élete. (199.)
- Kazinczy F. levelei.** (130. sz.)
— Pályám emlékezete. (135. sz.)
- Keleti G. Id.** Markó K. (97. sz.)
- Kölcsey F.** Válogatott beszédei. Kiadta Radnai R. (61. sz.)
- König Dénes.** Matematikai mulsátgok. I. (316. sz.)
- Kézai S.** magyar krónikája. (127.)
- Korchmáros K. dr.** Kerékpáros káté. Számos képpel. (117. sz.)
- Kossuth Lajos.** 1849. július 11-iki beszéde. (56. sz.)
- Majthényi Flóra.** Spanyolországi képek. (165. sz.)
- Mindszenti G.** naplója. (168. sz.)
- Mikes Kelemen.** Válog. levelei. Kiadta Bánóczy J. (193. sz.)
- Nansen.** Éjen és jégen át. (77—78.)
- Nepos.** Híres férfiakról. (201. sz.)
- Pázmány.** Kempis könyve Krisztus követéséről. (151—153. sz.)
- Peisner Ignác.** Képek a régi Pest-Budáról. (275. sz.)
- Petőfi Sándor.** Uti rajzok. (14.)
- Petőfné-Szendrei Julia** naplója és levelei. (49. sz.)
- Plutarchos.** Perikles. Fordította Kacs Kovics K. (73. sz.)
— Coriolanus. Fordította Kacs Kovics K. (167. sz.)
— Caesar. Ford. Kacs Kovics. (287.)
- Radó Antal.** Dante. (221. sz.)
- II. Rákóczi Ferencz** vallomásaiból. Kajlós I. (359 és 381.)
- Sallustius.** Catilina összeesküvése. Ford. Kazinczy F. (268.)
- Sallustius.** Jugurtha-háboru. Fordította Várdai B. (352—353.)
- Szalárdi J.** Siralmas krónikája. (68.)
- Szemere-Maróczy.** Sakk-könyv. (177—178. sz.)
- Gróf Széchenyi István.** Hitel, Szemelvények. (288—289. sz.)
- Tacitus.** Germánia. (279. sz.)
— Agricola. (346. sz.)
- Tóth R.** Északafrikai kikötők. (369.)
- Vanderheyem I. G.** Husz hónap Abessziniában. (183. sz.)
- Zrínyi Miklós.** A török álmun ellen való orvosság. (316. sz.)

megjelent

Regények és Elbeszélések.

A zárjel között levő szám a gyűjtemény sorszáma. — Egy-egy szám ára 30 fillér.

- Ágai A.** (Porzó.) A Viola Vera és egyéb elbeszélések. (24. sz.)
- Ambrus Z.** Hajótörtek. (56. sz.)
- Árnyékalakok. (204. sz.)
- Berzsényi báró és családja. I-II. (284—285. sz.)
- Kevélyek és lealázottak. (328.)
- Amerikai elbeszélések.** I. sor. Ford. Szappanos A. (247.)
- Angol elbeszélők tára.** I. Ford. Marquis Géza. (218. sz.)
- Barnum milliói.** Önéletrajzából. Ford. Domokos E. (172. sz.)
- Bársony István.** Vadásztörténetek. (28. sz.)
- Szól a puská. (217. sz.)
- Beesky László.** Amerikába és vissza. (Uti kalandok.) (127. sz.)
- Benedek Elek.** Apró történetek. (228. sz.)
- Berkeley.** A kis márkíné. Regény. Ford. Lándor T. (229. sz.)
- Boccaccio.** Válogatott elbeszélések a Dekameronból. (96. sz.)
- Bourget.** Három elbeszélés. Ford. Hevesi Sándor. (33. sz.)
- Erődy Sándor.** Emberfejek. (107.)
- Butti E. A.** Az erkölcstelen. Elbeszélés. Ford. Tóth B. (48.)
- Capuana, Castelnovo.** Olasz elbeszélők tára. (99. sz.)
- Collins Wilkie.** Párba az erdőben. Ford. Mikes Lajos. (366.)
- Conan Doyle.** Doktor Holmes kalandjai. (Detektív történetek.) Ford. Lándor T. (189., 222., 273. és 320. sz.)
- Az Agra kincse. Egy Sherlock Holmes eset. Ford. Mikes L. (378—379. sz.)
- Coppée.** Henriette. (82. sz.)
- Adós fizess! Regény. Fordította Tóth Béla. (124. sz.)
- Csehov.** Falusi asszonyok és egyéb elb. Szabó E. (60. sz.)
- Elbeszélések. Ford. Barabás Ábel. (326. sz.)
- Cyprían** (Andor József). Margitka szökése. (190. sz.)
- De Amicis Edmondo.** A bor. Ford. Tóth Béla. (7. sz.)
- Dickens.** Vázlatok. Fordította G. Pogány I. és M. (205. sz.)
- Dosztojevszkij.** Egy játékos naplója. Ford. Szabó E. (169—170.)
- Droz G.** Az ur, az asszony és a baba. Rajzkor. Ford. Béri Gy. (39.)
- Endrői Sándor.** Ghitta. Az otthon világából. (212. sz.)
- Faludi Ferencz.** Három elbeszélés a „Téli éjszakák“-ból. Kiadta Radó Antal. (211. sz.)
- Farina S.** Erősebb a szerelem a Regény. Ford. Tóth B. (79.)
- Fáy A.** Válog. meséi. Badies Ferencz bevezetésével. (54. sz.)
- Francia elbeszélők tára.** IV. sorozat. (17., 98., 161. és 263. sz.)
- France Anatole.** Régi dolgok. Ford. Ambrus Z. (140. sz.)
- A kyméi énekes. Ford. Nyitrai J. (330. sz.)
- Gorkij Maxim.** Csudra Makar és egyéb elbeszélések. (252. sz.)
- Malva. Ford. Yartin. (269. sz.)
- Huszonhat és egy. (299. sz.)
- A tévedés. Ford. Ambrozovics D. (354. sz.)
- Habberton John.** Helén fiacskái. Ford. Gábor A. (362—63. sz.)
- Haraucourt Edmond.** Léghajón és egyéb elb. Ford. Gábor A. (358.)
- Heltai Gáspár.** Válogatott meséi. Kiadta Imre L. (90. sz.)
- Heltai Jenő.** Gerlie és egyéb elbeszélések. (248. sz.)
- Herczeg F.** Elbeszélések. (193.)
- Hoffmann E. T. A.** Coppélia. — Antónia. (317. sz.)
- Ignotus.** Változatok a G húron. (292. sz.)
- Jókai Mór.** Szép angyalka. Kis képek. (100. sz.)
- Ne nyulj hozzám és egyéb elbeszélések. (154. sz.)
- Népvilág. Elbeszélések. (254.)
- Tallérosi Zebulon levelei. (193.)
- Új földesur. Szemelvények. (260—261. sz.)
- Márczius 15-iki szózatok. A szabadságharcból. (283. sz.)
- Petőfi Sándorról. (291. sz.)

